

Fikri
Mühahazalar

Fikrî Mülâhazalar-1

▪Cenâb-ı Hak (cc), âyet-i celîlede şöyle buyurur; يَوْمَ التَّغَابُنِ "...teğabün (aldanma) günü..."

(Teğabün Sûresi, 9. Âyet-i Kerîme ve Meâlî)

"Burada geçen "**aldanma günü**" dünya hayatı mukabilinde âhiretini feda eden insanların bu alışverişte ne kadar aldandıklarını o gün anlayacaklarından kinâyedir." (Râzi, c. 15/30, 26)

▪**En mühim şeylerden biri de;** ihlâs ve samimiyettir. İhlâs ve samimiyet olmazsa, o kişi namaz kılar ama yalan söyler. Oruç tutar ama kul hakkı yer. Zekat verir ama rüşvet alır. Hacca gider ama torpil ile adam kayırır. Bunun içindir ki Cenâb-ı Hak (cc), Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyurur; أَقِيمُوا الصَّلَاةَ "Namazı ikame edin (hakkıyla edâ edin)!"

(Bakara Suresi 43. Âyet-i Kerîme ve Meâlî'nden)

Namaz için olduğu gibi hakkıyla oruç tutmak, zekat vermek, hacca gitmek de lâzımdır. Hakkını edâ ederek bu ibadetleri yerine getirmek gerekir.

▪Cenâb-ı Erhamü'r-Râhimîn (cc) bir âyet-i kerîmede şöyle buyurur; وَاعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ "Hem bilin ki, şüphesiz aranızda Resûlullah (asm) vardır."

(Hucurât Sûresi, 7. Âyet-i Kerîme ve Meâlî'nden)

Bu âyetten hareketle, Hz. Peygamber'in (asm) sünnetiyle içimizde yaşadığını idrak etmeli ve sünneti savunup muhafaza etmenin âyetle geçen desteklemeye dahil olacağını unutmamalıyız.

▪Âhir zamanın dehşetli manevî tufanı içerisinde, ancak Nuh'un (as) gemisi misali olan sünnet-i seniyyeye çağırmalıyız insanları! Ona binen kurtulur, bu davete icabet etmeyen helak olur!

İmam Malik (ra) da konuyla ilgili şöyle demiştir: "Sünnet, Hz. Nuh'un gemisi gibidir. Ona binen kurtulur, geriye kalanlar boğulur." (Mecmuatu'l-Feteve, 4/57)

▪Bir-iki hadis okuyup, "aklıma uymuyor" diyerek inkâr edenlere Bediüzzaman'dan muhteşem cevap:

"Aklın hilaf-ı hakikat gördüğü bir hadîsin inkârına kalkışma! "Ya bir tefsiri, ya bir tevili, ya bir tabiri vardır" de, işleme." (Sözler, s. 349)

▪"Kurtuluş o ideoloji de mi, bu ideoloji de mi?" diye düşünmek beyhudedir! Çünkü; "Kurtuluşun çare-i yegânesi, Kur'ân'a sarılmaktır." (Sözler, s. 761)

▪"Eğer biz, doğru İslâmiyet'i ve İslâmiyet'e lâyık doğruluğu ve istikameti göstersek, bundan sonra onlardan fevc fevc dâhil olacaklardır." (Tarihçe-i Hayat, s. 84)

Üstâd Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri'nin burada bahsettiği "Doğru İslâmiyet", hiç şüphesiz; Kur'ân ve Sünnet me'hazli olan, hurafât ve İsrailiyâtta muhafaza olmuş bir İslâmiyet'tir.

▪"Bir Müslîmin herbir sıfatı İslâmiyet'ten neş'et etmek lâzım gelmez." (Muhâkemat, s. 34)

Bir Müslümanın her sıfatının İslâmiyet'ten kaynaklandığını sanarak, onun o fiiliyle İslâm'ı suçlamak doğru değildir. Kusursuz olan İslâm dinidir, Müslümanlar değil. Ama Müslümanlar da ellerinden geldiğince mükemmel olan İslâm'a yakışır şekilde hareket etmeye gayret etmelidir.

▪"Müslümanlar arasında tarafgirlik yapmamak ve İslâm'a taraftarlık göstermek..." (Esasat-ı Nuriye, s. 136) gerektir. Biz tarafgir değil, Hakk'a tarafız!

▪İmam Rabbânî (ra) şöyle der: "İlham ve keşifler, Kur'ân ve Sünnet'e uygun olmadıkça tek kuruş etmez." (Mektubat-ı Rabbânî, 217. Mektup, s. 361-362)

Aynı minvalde Üstâd Bediüzzaman (ra) da şunları söyler: "Bütün ahval ve keşfiyatın ve ezvak ve müşahedatın mizanı, Kitap ve Sünnettir." (Mektubat, 18. Mektup, s. 83)

İki farklı asrın müceddidinin, aynı hakikati dile getirdiği görülüyor.

Fikrî Mülâhazalar-2

▪ Kimin hal hatırını sorsak, imtihandan şikayetçi bir hâl görüyoruz. Sanki kimse imtihan olmuyor da sadece o imtihan oluyor. Bu dünyaya herkes imtihan olmaya geldi. Herkesin de imtihanı farklı. Kimi mal ile, kimi nisa ile, kimi kasa ile, kimi masa ile imtihana tabi olur. Biz ne zaman ki imtihanımızı kabullenirsek, o zaman rahatı buluruz ve cennet ile müjdelenenlerden oluruz.

Nitekim Rabbimiz (cc) bir âyet-i kerîmede şöyle buyurur;

بَشِيرٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ
مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِيرِ الصَّابِرِينَ

"Sizi mutlaka biraz korku ve açlık, biraz da mallardan, canlardan ve mahsûllerden bir noksanlık ile imtihân edeceğiz. (Ey Resûlüm!) O hâlde sabredenleri müjdele!" (Bakara Sûresi, 155. Âyet-i Kerîme ve Meâli)

▪ İslâm dinini anlatacak kimselerin; sert mizaçlı ve insanlar ile muhabbet kuramayan kimseler olmaması gerekir! Hoşsohbet ve ehl-i muhabbet olan kimseler, insanî ilişkileri sebebiyle kitlelere dini sevdirebilir.

Âyet-i Kerîmede de Cenâb-ı Hak (cc), Resûlullah (asm) Efendimiz'e hitaben şöyle buyuruyor;

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ
كُنْتَ فَظًا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ

"Allah'tan bir rahmet sayesinde, sen onlara yumuşak davrandın. Eğer kaba ve katı kalpli olsaydın, elbette (onlar) etrafından dağılırlardı." (Âl-i İmrân Sûresi, 159. Âyet-i Kerîme ve Meâli'nden)

▪ Üstâd Bediüzzaman, Sahih-i Buhârî'nin ne kadar sağlam bir kaynak olduğunu ifade sadedinde şunu söyler: "Buhârî'de görmek, aynı sahabeden işitmek gibidir." (Mektubat, s. 129)

▪ Keyfiyetin ehemmiyeti ile ilgili ne de güzel söylemiş Hazret-i Üstâd: "Bir fazilet sahibi, bin faziletsiz mukabildir.

Bu itibarla fazileti taşıyan az olsa da, çok görünür." (İşârâtü'l-İcâz, s. 172)

▪"İhlâs ve hakperestlik ise, Müslümanların nereden ve kimden olursa olsun istifadelerine taraftar olmaktır." (Lem'alar, s. 152)

Tüm İslâmî gayret sahipleri bu düstûra riâyet ederse, hiçbir ihtilâf ve çekememezlik kalmaz. İstikamet üzere olan her İslâmî hareketi tebrik eder ve onlarla İttihâd-ı İslâm hedefinde ittifak ederiz.

▪**Bediüzzaman Hazretleri, İmam-ı Gazalî Hazretleri'nin eserleri ile ilgili şöyle der;** "...hem vakit dar hem bizler az olduğumuz için vakit bulamıyoruz ki o nurani eserlerden de istifade etsek." (Kastamonu Lâhikası, s. 183)

Bu cümlelerin mânâ-yı muhalifinden, 'vaktimiz geniş ve sayımız çok olduğunda o nurani eserlerden istifade edebiliriz' neticesi çıkar.

▪Üstâd Bediüzzaman Hazretleri'nin şu ifadeleri cây-ı dikkattir:

"Açık yazmadım ki, muhtaç olanlar işaret ile de maksad ve meramı hissetsin. Muhtaç olmayanlar ise zaten meşgul olmazlar ki, ihtiyaç hissetsinler. Demek meşgul olanlar, ihtiyacı hissetmişlerdir." (Mesnevî-i Nuriye, Tercüme: Abdülkadir Badıllı, s. 84)

▪"Sizin vazifeniz devam ediyor. Ve inşaallah vazifeniz şerh ve izahla ve tekmil ve tahşiye ile ve neşir ve tâlimle, belki Yirmi Beşinci ve Otuz İkinci Mektupları telif ve Dokuzuncu Şuânın Dokuz Makamını tekmiyle ve Risale-i Nur'u tanzim ve tertip ve tefsir ve tashihle devam edecek." (Kastamonu Lâhikası, s. 56)

Bu parçada geçen (şerh ve izah) vazifesi, Kastamonu Lâhikasının 56. sahifesinde verilen izahata göre, Risale-i Nur Külliyyatından bir mevzu ile alâkalı parçaları toplamakla yapılır, eski ve şahsî malumatla değil. (Bkz. Sözler, s. 772) (Esasat-ı Nuriye, s. 157)

▪'Zaman değişti, acaba biz de hizmeti mi değiştiresek?' diye düşünenlere sanki Üstâd Bediüzzaman yeni cevap veriyor:

"İhtiyatla beraber, sadâkatı ve irtibatı ve hizmeti değiştirmemek lâzımdır." (Şualar, s. 342)

Fikrî Mülâhazalar-3

▪Cenâb-ı Hak (cc), âyet-i kerîmede şöyle buyurur;

"Nihâyet gücü kemâle erip, حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً (yaşı) kırk seneye vardığı zaman..."

(Ahkâf Sûresi, 15. Âyet-i Kerîme Meâli'nden)

Görüldüğü üzere kırk yaşa dikkat çekilir.

Bu âyet-i kerîmenin bir izahı mahiyetinde Nurlar'da şu ifadeler geçer;

"Yaş kırka baliğ olduğunda iyi olsun, kötü olsun ve nasıl bir ahlâk olursa olsun rüsuğ peyda eder, meleke haline gelir, daha terki mümkün olmaz." (İşârâtü'l-İ'câz, s. 107)

▪Cenâb-ı Erhamû'r-Râhimîn ve Zât-ı Bâkî-yi Ezel olan Allahu Teâlâ (cc), şöyle der; يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ "Namazı ikâme ederler" (Bakara Sûresi, 3. Âyet-i Kerîme ve Meâli'nden)

"Namazı ikâme etmek"; baştan savma, âdet yerini bulsun kabilinden, üşenerek, ağırdan alarak değil, "namazdan çalmadan", "aradan çıkarmadan", özenle, kararlılıkla, huşû ile, canlı bir şekilde, Son vaktine bırakmadan ve gereklerini yerine getirerek, tâ dil-i erkân üzere dosdoğru kılmaktır.

▪Tüm insanlar kardeş değildir. Cenâb-ı Hak, insanları Kur'ân-ı Kerîm'de 3 grup olarak ele alır.

1- Mü'min

2- Kâfir

3- Münâfık

Peki kimler kardeştir? "Mü' minler ancak kardeştir." (Hucurat Sûresi, 10. Âyet-i Kerîme ve Meâli'nden)

▪Resûl-i Ekrem (asm) akıllı kimseyi ne de güzel tavsif ediyor;

"Akıllı; nefsinin kontrol altına alıp, ölümünden sonraki ebedi hayat için hazırlanan kimsedir." (İbn Mace, Zühhd, 31)

▪Resûlullah (asm) Efendimiz bir hadîs-i şerîflerinde şöyle buyuruyor;

"Kim sabah akşam 'Ben Rab olarak Allah'a, din olarak İslâm'a ve peygamber olarak Muhammed'e (asm) razı oldum' derse, yüce Allah kıyamet günü muhakkak ondan razı olur (ve onu rıza yurdu Cennetine koyar)." (İbn Mâce, Dua, 14)

Burada; Rab olarak Allah'ı (cc) kabul eden, O'nun (cc) emir ve yasaklarına tâbi olandır. Din olarak İslâm dinini kabul eden, bu dini her vechesiyle ile hayatına tatbik edendir. Resûl olarak da Hz. Muhammed'i (asm) kabul eden de, O'nun (asm) sünnet-i seniyyesine ittibâ ederek O'nu (asm) her şeyden daha çok sevmektir. İşte böyle bir hâlde bulunan kimseden, Cenâb-ı Hak muhakkak razı olur. Ve onu biiznillah Cennetine koyar.

•Hz. Ali (RA) Efendimiz şöyle buyurmuştur: "Cenâb-ı Hak herhangi bir kuluna istiğfarı ilham etmişse, ona azap etmemeyi murad etmiştir." (İhyâ-u Ulûmî'd-Dîn, 3:162)

Demek ki Cenâb-ı Hak, bizim içimize istiğfar etmeyi ilham ediyor ise biiznillah azap etmeyip o o tevbemizi kabul edeceğine bir karînedir.

•Hz. Musa (as), "İlâhî! Bana öyle bir amel göster ki, onu yapınca sen benden razı olasın!" diye dua etti. Allah Teâlâ (cc), "Sen buna güç yetiremesin!" buyurdu. O zaman Hz. Musa (as), secdeye kapanıp yalvardı. Allah Teâlâ kendisine şöyle vahyetti:

"Ey İmran'ın oğlu! Şüphesiz benim rızam, senin benim takdirime razı olmandadır." (Risale-i Kuşeyrî, s. 394)

Nurlar'da da geçtiği üzere; "Her şey kader ile takdir edilmiştir. Kısmetine razı ol ki, rahat edesin." (Mesnevi-i Nuriye, s. 129)

Rivâyetten de anlaşıldığı üzere; Allah'ın rızası, Allah'ın takdirine razı olmamızdır.

•Âciz bir abd, namazında اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْأَلُكَ der. Yani: "Bütün mahlûkatın hayatlarıyla sana takdim ettikleri hediye-i ubudiyetlerini, ben kendi hesabıma, umumunu sana takdim

ediyorum. Eğer elimden gelseydi, onlar kadar tahiiyeler sana takdim edecektim. Hem sen onlara, hem daha fazlasına lâyıksın." (Sözler, s. 361)

Namazda kade-i âhirede otururken اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْأَلُكَ dediğimizde, bu küllî ve umûmî mânâyı ne kadar tahattur edebiliyoruz?

▪Şeytanın bir vesvesesi de "Sen bu ibadeti yapmaya layık değilsin" dedirterek, ibadetten alıkoymaktır. Eline tesbih alır kul, şeytan der ki; "Sen bu kadar günahkâr bir kulsun. Hangi yüzle Rabbini zikredeceksin?" Kul serer secdesini, tam tekbir getirecekken şeytan gelir ve der ki; "Bunca günahın var. Ne yüzle Rabbine ibadet ediyorsun?" Böyle böyle kulun Rabbi ile irtibatını kesmeye çalışır. Hâlbuki "Abd ile Ma'bud arasında en yüksek ve en latîf olan nisbet, ancak ibadettir." (İşârâtü'l-İcâz, s. 85)

▪Niyet-i hâlise ile yola çıkar isek, Tevfîk-i İlâhî bizi yolda bırakmaz. Çünkü; "Muvaffakiyet, niyet-i hâlisenin refikidir.

(*) مَنْ كَانَ لِلّٰهِ كَانَ اَللّٰهُ لَهُ (Âsâr-ı Bedîiyye, s. 477)

(*)"Kim Allah için çalışırsa, Allah da onunla beraberdir."

Fikrî Mülâhazalar-4

Ana-baba hakkı ile ilgili Nurlar'da şu ifadeler geçer;

[*] إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍّ

âyeti beş mertebe hürmet ve şefkate evlâdı davet etmesi; Kur'an'ın nazarında vâlideynin hukukları ne kadar ehemmiyetli ve ukukları ne derece çirkin olduğunu gösterir."

(Sözler, s. 639)

[*] İsrâ Sûresi, 23. Âyet-i Kerîme'nin Tamamı;

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا

Meâli; "Rabbin, kendisinden başkasına ibâdet etmemenizi ve ana-babaya iyilik etmeyi emretti. Eğer onlardan biri veya her ikisi, senin yanında ihtiyarlığa erişirse, sakın onlara “öf!” bile deme! Onları azarlama ve onlara güzel söz söyle!"

İsrâ Sûresi, 24. Âyet-i Kerîme;

وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ
وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا

Meâli; "Hem onlara merhamet(in)den alçak gönüllülük kanadını indir ve de ki: “Rabbim! (Onlar) beni küçük iken nasıl (merhamet edip) yetiştirdilerse, (sen de) onlara (öyle) merhamet eyle!”

Davet edilen beş mertebe hürmet ve şefkat şunlardır;

1- Onlara "öf" bile deme.

2- Onları azarlama.

3- Onlara güzel söz söyle.

4- Onlara merhamet ve tevazu kanadını ger.

5- Onlara merhamet duasında bulun.

▪Hz. Ali (ra) Efendimiz'in şu çağları aşan sözü, hâlâ günümüze ışık tutuyor; “İnsanı, şeref ve izzet sahibi yapan üç şey vardır. Bunlar: Akıl, din ve ilimdir.” (Maverdi, Edebü'd-Din ve'd-Dünya, s. 4, 11)

▪Abdullah bin Mübarek Hazretleri, gönlü temiz bir çoban ile konuştuğundan sonra ondaki ileri derece feraseti görür ve, "O temiz gönlünle bana bir nasihat et." der. Genç çoban şunları söyledi:

"Efendi, yüzünden âlim bir zât olduğunuz belli oluyor. Eğer ilmi Allah rızası için öğrendi iseniz artık insanlardan bir şey istemeyin, onlardan bir menfaat beklemeyin. Eğer din ilmini dünya kazanmak için öğrenmişseniz âhirette bir faydasını göremezsiniz, cennete giremezsiniz. Ayrıca vebali de size kalır." (Bkz. *Veliler Ansiklopedisi*, 1/161)

▪Veysel Karânî (ra) Hazretlerinin şu ifadeleri ne kadar da yerindedir; "Hiç şüphesiz bedenler birbiri ile tanışıp kaynaştığı gibi, ruhlar da Allah sevgisiyle birbirlerini tanırlar ve severler. Zâhiren hiç karşılaşmamış, tanışmamış olsalar ve oturdukları yerler birbirinden çok uzak olsa bile, bu böyledir!" (İbn Asâkir, *Tarîhu Dimaşk*, 9/427)

•Mevzuyla alakâlı bir hadîs-i şerîf şu şekildedir; "Ruhlar toplanmış cemaatler (gibidir). Onlardan birbiriyle (önceden) tanışanlar kaynaşır, tanışmayanlar ayrılırlar." (Buhârî, *Enbiya*, 2; Müslîm, *Birr*, 159, 2638; Ebû Dâvûd, *Edeb*, 19, 4834)

▪Veli kadınlardan Ufeyretü'l-Âbide قَدِّسَ سِرُّهُ Allah sevgisiyle çok ağlardı, öyle ki gözleri görmez olmuştu. Yakınlarından biri kendisine, "Gözün görmeyişi ne kadar zor değil mi?" diye sorunca, bu âşık kadın şöyle demiştir: "Hakikati görmemek, Allah'ın emirlerindeki maksadı anlamayıp gönül gözü kör olmak daha zordur." (Mehmed Emre, *Büyük İslâm Kadınları*, s. 319)

▪Allah Teâlâ (cc), Hz. Dâvûd'a (as) şöyle vahyetmiştir: "Ey Dâvûd! Ben, benden başkasının muhabbetinin bulunduğu kalplere muhabbetimin girmesini haram kıldım." (Risale-i Kuşeyrî, s. 601)

Cenâb-ı Hakk'ın muhabbeti kalpte hakikî olunca, sâir muhabbetler mecazî hükmüne geçer.

▪Vidani olmayanlar için her dönem bir cahiliyedir.

▪"İman ilâcı ise, feraizi mümkün oldukça yerine getirmekle tesirini gösteriyor." (Lem'alar, s. 220)

Buradan da anlaşılacağı üzere, farzları mümkün oldukça yerine getirmekle ancak iman ilacı tesirini gösteriyor.

▪"Rü'ya-yı sâdika benim için hakka'l-yakîn derecesine gelmiş ve pek çok tecrübatımla, kader-i İlahînin her şeye muhit olduğuna bir hüccet-i kâti' hükmüne geçmiştir." (Mektubat, s. 349)

Bazen olur ki, hâlâ vâki olmayan şeyleri insan rüyasında görür. Bu hâl ise hiç şüphesiz kader-i İlahî'ye işaret eder.

▪Günümüzde hastalık derecesine gelen, içtimaî bir hastalık: Memnuniyetsizlik. Kimse halinden memnun değil. Evliler evlilikten, bekârlar bekârlıktan şikayetçi. Fakir geçinemiyorum diyor, zengin ise ne kadar da kazansa tatmin olmuyor. Çocuk iken büyümek isteriz, büyüyünce de çocukluğa geri dönmek.

Öğrenci iken hemen atanmak isteriz, atanınca da o öğrencilik zamanını isteriz. Aile yanında iken uzağa gitmek isteriz, uzağa gidince de aile yanına geri dönmek.

Bir ömür boyu para kazanmak için sağlığımızdan oluruz ve hasta olunca da o kazandığımız parayı sağlığımızı geri kazanmak için harcarız. Dünyada iyi yaşamak için çalışırız ve ölünce de hiç yaşamamış gibi ölürüz.

Hâlbuki her hal üzere memnun olur isek emin olalım ki o kadar rahat ederiz ki. Memnuniyet, şükürün mikyaslarından, ölçülerinden biridir. Bizim şükürümüzün ölçüsü ne kadar "Elhamdülillah, şükür" dememiz ile değil, ne kadar memnun olmamız ile ölçülür.

"Şükürün mikyası, kanaattir ve iktisattır ve rızadır ve memnuniyettir. **Şükürsüzlüğün mizanı**; hırdır ve israftır, hürmetsizliktir, haram helâl demeyip rast geleni yemektir." (Mektubat, s. 366)

Fikrî Mûlahazalar-5

•Cenâb-ı Hak, Kitâb-ı Kerîm'inde şöyle buyuruyor;

وَلَا تَلْبَسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ

"Hakkın üzerini bâtil ile örtmeyin / hakka bâtil elbisesi giydirmeyin ve bile bile hakkı gizlemeyin!"

(Bakara Sûresi, 42. Âyet-i Kerîme ve Meâli)

Bu âyet-i kerîme, sadece Yahudilere hitap etmiyor. "Hakkın üzerini bâtil ile örtmek" veya "hakka bâtil elbisesi giydirmek" sûretiyle "bile bile hakkı gizleme" vasfından ibaret olan "Yahudileşme"yi anlatır. Bu vasıflardan uzak olmamızı yani "Yahudileşmememizi", Rabbimiz bizden istiyor.

•"Yahudileşme"ye bir örnek de şudur: Cenâb-ı Hak onlara "bildircin eti ve kudret helvası" (Bkz. Bakara Sûresi, 57) gönderdiği hâlde onlar bu nimete şükür yerine nankörlük ile "kabak, sarımsak, mercimek, soğan" (Bkz. Bakara Sûresi, 61) isteyecek kadar zillete müptelâ olmaktadır. Bu isteklerine Hz. Mûsâ (as) meâlen şöyle cevap vermiştir: "Yoksa siz daha üstün olanı daha düşük olanla mı değiştirmek istiyorsunuz?" (Bkz. Bakara Sûresi, 61)

Maalesef günümüz insanında bu "Yahudileşme" temayülü vardır. Nimeti beğenmeme, elindeki kıymetini bilmeme, nimete karşı şükür ile ziyadeleşmesine çalışmama ve bu hâl üzere devam ederek zillate dûçar olmaktadır.

•Kur'ân-ı Kerîm'de "Suçun Şahsîliği" şu âyet-i kerîme ile beyan edilir;

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا

يَعْمَلُونَ "İşte onlar bir ümmetti, gelip geçti. Onların kazandıkları kendilerinin, sizin kazandıklarınız da sizindir. Siz, onların yaptıklarından sorguya çekilmeyeceksiniz/ suâl olunmayacaksınız/ mes'ul olacak değilsiniz!"

(Bakara Sûresi, 134. Âyet-i Kerîme ve Meâli'nden)

•Elhamdülillah kelimesinin bizlere ne diyor? İşte cevabı; Elhamdülillah cümlesi dahi haşri ihtar edip ister.

Bize der: "Mânâm âhiretsiz olmaz. Çünkü ezelden ebede kadar her kimden ve her kime karşı bütün hamd ve şükür Ona mahsustur, ifade ettiğimden bütün nimetlerin başı ve nimetleri hakiki nimet yapan ve bütün zîsuuru ademin hadsiz musibetlerinden kurtaran, yalnız saadet-i ebediye olabilir. Ve benim o küllî manama mukabele eder."» (Şualar, s. 235)

▪Hepimiz Âdem'den (as) geldik lakin Şadi Eren Hoca bizlere, aklımıza fazla getirmediğimiz bir hususu şu şekilde söylüyor; "Aslında Âdem'in torunları olduğumuzu biliyorduk ama hepimiz peygamber torunları olduğumuzu düşünmemiştik. Peygamber torunlarına kavga değil barış, dövüşmek değil kaynaşmak yakışır." (Adem'in Torunları, s. 37)

▪Ya bu dünyaya aldanacağız yahut da Rabbimizin yoluna adanacağız!

▪Teferruatla uğraşacak zamanda değiliz! Armudun sapı, üzümün çöpü diyerek ittihad edilmez! Gayede ve maksatta ittihad etmekle mükellefiz! Çünkü; "Bu zamanın en büyük farz vazifesi, ittihad-ı İslâm'dır." (Hutbe-i Şamiye, s. 90)

▪"Bu dinin başı İslâm'dır, direği namazdır, zirvesi cihaddır!" (Tirmizî, İman, 8, 2619)

Dinin; başı belli, direği belli, zirvesi belli. Başı İslâm olmayan, direği namaz olmayan, zirvedeki cihadı yapamaz!

▪Ne sevabı küçümseyin, ne de günahı! Âhireti kazanmamıza ve kaybetmemize neyin sebep olacağını ancak Allâmu'l-Guyub olan Cenâb-ı Hak (cc) bilir! Çünkü; "Bazen bir tek kelime sebep-i necat ve medar-ı rıza olur." (Lem'alar, s. 152)

Kelime-i şehadet ile İslâm dinine girildiği gibi, Zât-ı Vâcibü'l-Vücûd olan Allahu Teâlâ'yı inkârı içeren bir cümle ile de dinden çıkılır. Bunlara azamî dikkat etmek gerekir.

▪Allah'ın (cc) vaadi haktır, İslâmiyet'in nusreti muhakkaktır!

Fikrî Mülâhazalar-6

▪Cenâb-ı Hak (cc), şöyle buyurur;

قُلْ بَلْ مَلَّةٌ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ "De ki: "Hayır! Biz Hanîf olan İbrahim'in (as) dinine uyarız. O, müşriklerden değildi." (Bakara Sûresi, 135. Âyet-i Kerîme ve Meâli'nden)

Kur'ân-ı Kerîm'de görüldüğü üzere, "İbrahimî Dinler" yoktur. "İbrahimî Din" vardır.

Hz. İbrahim'in (as) dininden bahsederken, Kur'ân-ı Kerîm, "**Hanîf**" der. Hanîf ise şu anlamlara gelir; "Hanîf, İslâmiyet'ten evvel, Allah'ın bir olduğuna îmân edip İbrâhîm (as)'ın dînine tâbî' olanlara verilen bir isim ve sıfattır. Eğriliği bırakıp doğrusuna giden demektir.

Örfe, İbrâhîm (as) milletine isim olmuştur ki, bâtil ma'budlardan çekinip, yalnız Allah'a ibâdet eden muvahhid demektir. İlmiyle amel edip İslâmî hükümlere sınımsız bağlanan kişiler hakkında da kullanılır." (Râzî, c. 2/4, 90-91)

▪"Allah ise [kötülükte inatla direten ve ısrarla yoldan çıkmak isteyen böyle] fâsık bir topluluğu yola iletmez!" (Tevbe Sûresi, 80. Âyet-i Kerîme Meâli'nden)

Cenâb-ı Hak (cc) bize cüz'-i ihtiyarî vermiş. Allah (cc), "fâsık bir topluluğu yola iletme"diği gibi iman için de aynı şey mevzubahistir.

"**İman**, Sa'd-ı Taftazanî'nin tefsirine göre: "Cenab-ı Hakk'ın istediği kulunun kalbine, cüz'-i ihtiyarının sarfından sonra ilka ettiği bir nurdur." denilmiştir." (İşârâtü'l-İcâz, s. 42)

Nasıl ki Cenâb-ı Hak, kulun cüz'-i ihtiyarî ile "kötülükte inatla direten ve ısrarla yoldan çıkmak iste"mesi sebebiyle onu doğru yola iletmez. Aynen onun gibi de iman, "Cenab-ı Hakk'ın istediği kulunun kalbine, cüz'-i ihtiyarının sarfından sonra ilka ettiği bir nur" oluyor. Ve Allah (cc) onları, doğru yola iletiyor.

▪Yakub (as) da kendi oğullarına şöyle tavsiyede bulunmuştu: "Ey evlâtlarım! Allah sizin için en mükemmel dini seçti. Siz de bu dinde sebat edin ve ancak Müslüman olarak ruhunuzu teslim edin." (Bakara Sûresi, 132. Âyet-i Kerîme Meâli'nden)

▪"Bir adam İbn-i Hacer'e nazar ettiği vakit, Kur'ân'ı anlamak ve Kur'ân'ın ne dediğini öğrenmek maksadıyla nazar etmeli. Yoksa İbn-i Hacer'in ne dediğini anlamak maksadıyla değil." (Sünuhât Tuluât İşârât, s. 32)

Aynen öyle de; "Bir adam Bediüzzaman'a nazar ettiği vakit, Kur'ân'ı anlamak ve Kur'ân'ın ne dediğini öğrenmek maksadıyla nazar etmeli. Yoksa Bediüzzaman'ın ne dediğini anlamak maksadıyla değil."

▪Mehmed Feyzi Efendi'nin (rh) şu ifadeleri câ-yı dikkattir; "Risale-i Nur'un etrafından çekiliniz ki, bu millet ve onun aydın tabakası üniversiteler ona sahip çıksınlar." [Mehmed Feyzi Efendi'den Hatıralar - 1, (Karanlıktan Aydınlığa), s. 216, Mustafa Akbal Hatıratı]

Risale-i Nur eserleri, tüm Ümmet-i Muhammed'in (asm) malıdır. Bütün ehl-i îmân da bu eserlerden istifade etmelidir. Risale-i Nur Külliyyatı, 6000 küsur sayfalık Kur'ân ve Îmân hakikatleri manzumesidir. Münderecâtı, 1400 senelik İslâm dinin sahîh me'hazlerine dayanır.

▪İman dâvâsı gibi bir dâvâmız varken, basit ve dünyevî malayanî meseleler ile uğraşmak hatadır. İnsanların imanı giderken biz ihtilaflar ile mi uğraşalım?

Allah'ımız bir, Peygamberlerimiz bir, dinimiz bir, kıblemiz bir. Neyi bölüşemiyoruz?

Meslek ve meşreplerde farklılıkların olması realitedir. İnsan fıtratı herkesin aynı değil ki? O halde farklı mezhepler, meslekler ve meşreplerin olması normal bir durumdur.

İhtilaflar ile uğraşanlar İttihada mâni olurlar. İttihad-ı İslâm için yapılacak zerre amel, batmanlar kıymetindedir.

İttihâd-ı İslâm, "Bu zamanın en büyük farz vazifesi"dir. (Bkz. Hutbe-i Şamiye, s. 90)

Herkes de bilsin ki, "üzümün çöpü, armudun sapı diyerek ittihâd olmaz!"

- Birlikte rahmet, ayrılıkta azap vardır. Onun için;
"Birleşin ey yolları imanda birleşenler!
Birleşin itikadda Kur'ân'da birleşenler!
Ayrılık yakışmıyor bölünmek günah bize!
Birleşin ey secde-i Rahman da birleşenler!"
- İslâmî şuur ve hassasiyeti olan Müslümanların ölçüsü şu 4 şeydir: Kur'ân, Sünnet, İcmâ ve Kıyas.

Gâfil ve dâll olanların da ölçüsü 4'tür:

-Nefse tâbi akıl, heva, şehvet ve heves.

Fikrî Mülâhazalar-7

▪Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân'da şöyle buyrulur;

"صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ" Asıl olan Allah'ın boyasıdır. Allah'tan daha güzel renk veren kimdir? Biz sadece O'na ibâdet edenleriz." (Bakara Sûresi, 138. Âyet-i Kerîme ve Meâli'nden)

Burada geçen "Allah'ın boyası" ifadesi ile ilgili tefsirlerde şu izah geçer; "Allah'ın boyası, Allah'ın dîni, yani O'nun temizlemesi demektir. Çünkü îman, nefisleri temizler. Hristiyanlar ise, vaftiz adını verdikleri muâmeleyi çocuklarını sarı boyalı bir suya daldırarak yaparlardı." (Neseff, c. 1, 130)

▪Ümmet-i Muhammed (asm) için Cenâb-ı Hak (cc) şöyle buyurur; وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ

"İşte böylece sizi mu'tedil (adâletli ve dengeli, aşırılıktan uzak) bir ümmet kıldık ki, insanların üzerine (hesab gününde umûm peygamberler lehine) şâhidler olasınız!" (Bakara Sûresi, 143. Âyet-i Kerîme ve Meâli'nden)

▪Cenâb-ı Hak, şöyle buyurur; فَادْكُرُوا نَبِيَّيَ أَذْكُرْكُمْ Bu âyet-i kerîmeye, "Beni zikredin ki, ben de sizi anayım..." (Bakara, 152) şeklinde meâl verilir. Burada, Allah'ı "zikretmekten" maksat, sadece elimize tesbih veya zikrmatik alıp "Allah (cc) Allah (cc)" yahut Cenâb-ı Hakk'ın (cc) bir ismini zikretmek değildir.

Burada geçen "zikr"ın geniş mânâsı; Allah'ı anmak, her işinde Allah'ı hatırdâ tutmak, Allah'ın her an gözetlediğine inanmak, Cenâb-ı Hakk'ı (cc) unutmamak, O'ndan (cc) gafil hâl üzere olmamak, O'na (cc) itaat ve ibadet etmek demektir. Buradan da anlaşılacağı üzere zikirden kastedilen, insana sevap kazandıran her türlü ameldir.

▪İslâmiyet; zekât ile, zengin - fakir arasında köprü kurar. Zengini daha zengin, fakiri daha fakir yapan kapitalist sistemin çözümü: İslâmiyet'tir. Başka çözüm aramak beyhudedir. Nitekim bir hadîs-i şerîfte de şöyle buyrulur;

الزَّكَاةُ قَنْطَرَةٌ الْإِسْلَامِ "Zekât, İslâm'ın köprüsüdür."

(el-Münzirî, et-Terğîb ve't-Terhîb, 1:517)

▪Refika-i hayata muhabbet mevzusunda bizlere rehber olacak şu ifadeler bizlere yol haritası olmaktadır; "Hem refika-i hayatını; rahmet-i İlahiyenin munis, latîf bir hediyesi olduğu cihetiyle sev ve muhabbet et. Fakat çabuk bozulan hüsn-ü suretine muhabbetini bağlama. Belki kadının en cazibedar, en tatlı güzelliği, kadınlığa mahsus bir letafet ve nezaket içindeki hüsn-ü sîretidir." (Sözler, s. 640)

▪Kur'ân-ı Kerîm okumak bizim kalbimize kuvvet ve gıda olduğu gibi, ruhumuza da şifadır. Gıdanın tekrarı ise muhakkak kuvveti arttırır. Bu yüzdendir ki, binlerce kez de Kur'ân-ı Kerîm okusak yine muhtacız.

Ne de güzel diyordu Merhum Ali Ulvi Kurucu; "Ruhun bu ihtiyacını söyler akan sular Kur'ân'a her zaman beşerin ihtiyacı var." (Tarihçe-i Hayat, s. 20)

▪Bizler Müslümanlar olarak; Kur'ân-ı Kerîm'i okumak için öğrenmenin yanından anlamak için okumaya başlamalıyız. Şu fânî dünyaya bir defa geliyoruz. Ehl-i dünya nasıl diyor ya; "Gençlik bir defa yaşanır, özgürce yaşa!" diye. Biz de diyoruz ki; "Gençlik bir defa yaşanır, İslâmca yaşa!"

▪Allah'ın dinine hizmet yapıyor gibi görünme! Allah'ın dinine hizmet yap, görünme!

▪Cenâb-ı Hak bizleri istihdam ediyor. Hiçbirimiz öyle yüksek haslet ve mükemmel hususiyet sahibi olduğumuzdan Allah'ın dinine hizmet etmiyoruz. Kabiliyete bakmaz, Allah vergisi olunca iş biter. Nitekim;

دَادِ حَقُّ رَا قَابِلِيَّتْ شَرْطُ نِيْسَتْ

"Allah vergisi için kabiliyet şart değildir."

▪Madem Allah demiştir. O halde bizim için bitmiştir.

▪İslâmiyet'in bizim hizmet etmemize ihtiyacı yok! Lakin bizim İslâmiyet'e hizmet etmeye ihtiyacımız var! Bizleri Rabbimiz

istihdam ediyor. Yoksa kendi ihtiyar ve iktidarımız ile çaba sarfımız ile değil. Nitekim çok âlim kimseler var ki, İslâm dînine hizmet etmek onlara nasip olmuyor.

O yüzden Cenâb-ı Hakk'a dua ederken, "Ya Rabbi! Bizi râzı olacağın hizmetlerde istihdam eyle!" diye dua etmeli ve O Kadiü'l-Hâcât'a yalvarmalıyız.

▪Pirincin içinde bulunan siyah taştan değil beyaz taştan korkmalıyız! Çünkü siyah taş kendini belli eder ama beyaz taş ya dişimizi kırar ya da midemize zarar verir. Aynen öyle de en tehlikeli bâtil, hakka en yakın bâtıldır. Bizler; sûret-i haktan görünüp, insanları hakka davet ederken bâtıla sürükleyenlerden kaçınmalıyız.

▪Asıl kör, hakkı görmeyen; asıl sağır, hakkı işitmeyen ve asıl divane de hakka tâbi olmayandır!

Fikrî Mülâhazlar-8

•Cenâb-ı Hak (cc), Kur'ân-ı Hakîm'de şöyle buyurur;

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ
Hâlbuki onlara (o müşriklere): "ابَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ"

"Allah'ın indirdiğine tâbi' olun!" denildiği zaman: "Hayır! (Biz) atalarımızı üzerinde bulduğumuz şey(ler)e tâbi' oluruz!" dediler. Ya ataları bir şeye akıl erdirmeyen ve doğru yolu bulmayan kimseler idiyseler! (Yine de onlara mı tâbi' olacaklar?)

(Bakara Sûresi, 170. Âyet-i Kerîme Meâli)

Müşrikler, koyu taklitçidirler. Bu nedenledir ki, müşriklerin en önemli özelliği; atacılıktı/ataizmdi. Yani atalara körü körüne bağlılık, atalarının yolunu sorgulamadan adım adım takip etmeleriydi.

•Çoğu kişinin bildiği âyet-i kerîmelerden biri de şu âyet-i kerîmedir; لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ "Dinde zorlama yoktur!"

(Bakara Sûresi, 256. Âyet-i Kerîme ve Meâli'nden)

Çok sû-i istimâl edilen âyetlerden biri de bu âyet-i kerîmedir. Burada kastedilen şudur; "Dîn(e girme)de zorlama yoktur!" Yoksa İslâm dînine girdikten sonra farzları edâ etmek ile her Müslüman mükelleftir.

•Rabbül'Âlemîn (cc) bir âyet-i kerîmede bizlere şöyle buyurur; وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَؤُفٌ

"İnsanlardan öylesi de vardır ki, Allah'ın rızâsına nâil olmak için kendi nefsinin (ve bütün malını O'nun yolunda) fedâ eder. Şüphesiz Allah ise, Rauf'tur [kullar(ın)a karşı çok şefkatli olandır]. (Bakara Sûresi, 207. Âyet-i Kerîme ve Meâli)

"Bu âyet-i kerîme Süheyb bin Sinan er-Rûmî (ra) hakkında nâzil oldu. O, Medîne'ye hicret ederken Kureyş müşrikleri arkasından yetişerek kendisine ezâ ve cefâ yapmaya

başladıklarında, gāyet ma'kûl ve iknâ edici sözler söyleyerek, dînine dokunmamaları şartıyla, malını onlara bırakıp kurtulmaya muvaffak oldu. Medîne'ye vardığında, Hz. Ebû Bekir (ra) kendisini bir cemâatle karşıladı ve ona: "Alışverişin mübârek olsun!" dedi. Süheyb (ra) da cevâben: "Allah sizin ticâretinize de zarar vermesin, fakat ne var?" deyince, ona bu âyet-i kerîmeyi müjdeleyip okudular." (İbn-i Kesîr, c. 1, 184)

•Resûl-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimiz bir hadîs-i şerîflerinde şöyle buyururlar: الدُّنْيَا سِجْنُ الْمُؤْمِنِ وَجَنَّةُ الْكَافِرِ "Dünya mü'minin zindanı, kâfirin Cennetidir." (Müslîm, Zühd: 1; Tirmizî, Zühd: 16; İbn Mâce, Zühd: 3)
Bu hadîs-i şerîfi Üstâd Bediüzzaman Hazretleri şöyle izah eder:

"İşte hadîs-i şerifte الدُّنْيَا سِجْنُ الْمُؤْمِنِ وَجَنَّةُ الْكَافِرِ mezkûr hakikate dahi işaret ediyor. Yani dünyada şu mü'min, kısmen kusuratından cezasını gördüğü için dünya onun hakkında bir dâr-ı cezadır. Dünya, onların saadetli âhiretlerine nisbeten bir zindan ve cehennemdir.

Ve **kâfir**ler madem Cehennem'den çıkmayacaklar. Hasenatlarının mükâfatlarını kısmen dünyada gördükleri ve büyük seyyiatları te'hir edildiği cihetle, onların âhiretine nisbeten dünya, cennetleridir.

Yoksa **mü'min** bu dünyada dahi kâfirden manen ve hakikat nokta-i nazarında çok ziyade mes'uddur. Âdetâ mü'minin imanı, mü'minin ruhunda bir cennet-i maneviye hükmüne geçiyor; kâfirin küfrü, kâfirin mahiyetinde manevî bir cehennemi ateşlendiriyor." (Lem'alar, s. 48)

•İmam-ı Busayrî'nin (rh), Kasîde-i Bürde'sinde dediği gibi;

وَاسْتَفْرِغِ الدَّمَاعَ مِنْ عَيْنٍ قَدِ امْتَلَأَتْ ، مِنْ الْمَحَارِمِ وَالزُّمِ حِمْيَةِ النَّدَمِ

"Haramla dolmuş olan gözlerinden, gözyaşı akıt ve pişmanlık perhizine sarıl."

▪Şu ifadeler bizlere düstûr olmalıdır; عَزَّ مَنْ قَنَعَ ذَلَّ مَنْ طَمَعَ

"Kanaat eden azîz olur; açgözlülük eden zelîl olur."
(bk. İbnü'l-Esir, en-Nihâye fi Ğarîbi'l-Hadis: 4:114; ez-Zebîdî, Tâcû'l-Arûs: 22:90)

▪Boşluk hava ile doludur. Bir insan havalı ise, o insan boştur. Dolu insanın hava atmaya ihtiyacı yoktur.

▪Bediüzzaman Hazretleri'nin kaleme aldığı tek Kürdçe makalesinin son kısmı şu şekildedir;

"Wesiyeta paşî; xwendin, xwendin, xwendin û dest hev girtin, dest hev girtin, dest hev girtin."

Yani; "Son vasiyetim: okumak, okumak, okumak ve el ele vermek, el ele vermek, el ele vermek."

(Kürd Teavün ve Terakki Gazetesi 21 Teşrinisani 1324 / 4 Aralık 1908 Sayı: 1. Nüshası)

▪"İttihâd, cehl ile olmaz. İttihad, imtizâc-ı efkârdır. İmtizâc-ı efkâr, marifetin şua-ı elektriğiyle olur."
(Münâzarât, s. 73)

Birlik ve beraberlik istiyor isek, cehaletten kurtulmamız gerek. Kendi aklını birilerinin cebine koyanlar ile birlik yapamayız. Bize, Resûl-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın ashabı gibi hür düşünceli ve istişare edilince cevap verebilen insanlar lâzımdır. Birlik ise fikirlerin birliği ile olur.

İttihâd-ı İslâm'dan dem vurmamak değil, İttihâd-ı İslâm'ı gerçekleştirmek ile mükellefiz. İttihâd etmeye karşı olan herkes de mes'uldür.

Fikrî Mûlahazalar-9

Cenâb-ı Hak (cc) yolunda ne verirsek, onu Rabbimiz (cc) bilir. Nitekim âyet-i kerîmede şöyle geçmektedir; وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ ۗ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ (Allah yolunda) her ne nafaka sarf ettiyseniz veya her ne adak adadıysanız, artık hiç şüphesiz ki Allah onu bilir. Hem zâlimler için (âhirette) hiçbir yardımcı yoktur!" (Bakara Sûresi, 270. Âyet-i Kerîme ve Meâli)

▪Bizim ölçümüz budur; سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا "İşittik ve itâat ettik!" (Nûr Suresi 51. Âyet-i Kerîme ve Meâli'nden)
Bunu diyenler için aynı âyetin sonunda şöyle denilir; اُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ "İşte bunlar, gerçekten felâha (kurtuluşa) erenlerdir."

Demek ki felâha ermenin yolu budur! Peki, felâh nedir? Bu konuda Nurlarda şu mükemmel izah geçmektedir;

«İşte اَلْمُفْلِحُونَ der. Neye felâh bulacaklarını tayin etmiyor.

Güya o sükûtla der: "Ey Müslümanlar! Müjde size. Ey müttaki! Sen cehennemden felâh bulursun. Ey salih! Sen cennete felâh bulursun. Ey ârif! Sen rıza-yı İlahîye nâil olursun. Ey âşık! Sen rû'yete mazhar olursun." ve hâkeza...» (Sözler, s. 394)

▪Biz Allah (cc) yolunda yürürsek, insanlar bize ne yapabilirler ki? لَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ "Hiçbir kınayıcının kınamasından korkmazlar!" (Mâide Sûresi, 54. Âyet-i Kerîme ve Meâli'nden) âyetine mazhar olmak için Müslüman bir Dâvâ Adamı olarak "Allah'tan (cc) başka kimseden korkmamalıyız!"

▪İslâmiyet'in âkıbeti ne olacak, istikbâlde neler olacak diye düşünmemeliyiz! İslâmiyet'in sahibi Allah'tır (cc)! İstikbâl de İslâm'ındır! Cenâb-ı Hak (cc) nurunu tamamlayacaktır! Va'd-i İlâhî kat'îdir; يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ "Allah'ın nûrunu ağızlarıyla söndürmek istiyorlar; hâlbuki Allah, nûrunu tamamlayıcıdır, kâfirler hoşlanmasa da!" (Saff Sûresi, 8. Âyet-i Kerîme ve Meâli)

▪Müslüman; korkak, pısrık ve suya sabuna dokunmayan değildir. Cesur, atılgan ve haksızlığa karşı sükût etmeyendir.

▪Biz kendi âkıbetimizden korkalım!

Velhasbûوا "Hesaba çekilmeden evvel kendinizi hesaba çekin!" (Tirmizî, Kıyamet, 25, Hadis no: 2459) hadîs-i şerîfini hayatımıza tatbik edelim. Bu dünyada kendimizi hesaba çekip; tevbe edelim, pişman olalım, kaza namazlarımızı kılalım ve günahlardan uzak duralım ki saadet-i dâreyne mazhar olabilelim.

▪Üstâd Bediüzzaman, "...kat'-ı intisabdan ibaret olan küfür..." (Sözler, s. 312) demektir. Demek ki küfür, Cenâb-ı Hakk'a (cc) olan mensubiyet bağının kesilmesinden ibaret imiş.

Aynı eserinde Üstâd Bediüzzaman, "...iman, insanı Sâni'-i Zülcelal'ine nisbet ediyor; iman, bir intisabdır." (Sözler, s. 311) der. Demek ki iman, bizim Rabbimiz (cc) ile olan nisbetimiz ve intisabımızdır. Cenâb-ı Hak (cc) intisabımızı son nefese kadar daim eylesin.

▪"Bazen göz; hasta, iltihaplı olmasından dolayı güneşin ziyâsını inkâr eder, göremez. Ağız da hastalık sebebiyle tatlı suya 'Acıdır' der, suyun tadını inkâr eder." (İlmâm-ı Busayrî - Kasîde-i Bürde, 104. Kıta)

▪Zâlîme baş kaldırmayan âlim, Allah'a baş eğmeyi öğretemez!

▪İslâmî kesim içinde bulunanların en büyük hatalarından birisi; Kendi görüşüne Kur'ân-ı Kerîm ve Sünnet-i Seniyyeden

delil aramasıdır. Halbuki olması gereken, Kur'ân-ı Kerîm ve Sünnet-i Seniyyeye göre kendi görüşlerimizi tashih etmektir.

▪**Allah'ın vaadi;** bir şey yapmayıp sadece "**Elhamdülillah Müslüman'ım**" diyenlere değil, hakkıyla iman sahibi olan Müslümanlaradır. Aradaki fark; bilinç, şuur ve hassasiyet sahibi olunmasıdır. Bize lâzım olan; içi boşaltılmış Müslüman kimliği yerine, tam donanımlı ve şuurulu, bilinçli bir İslâmî nesildir.

▪Baharı başlatan bir çiçek, küçüktür lakin büyük bir bahar o bir küçük çiçek ile başlar. Niyetlerimiz bir çiçek hükmündedir ve yapacaklarımız ise bir bahar. O baharı ancak tek başına açmayı göze alan çiçekler hak eder.

Fikrî Mülâhazalar-10

▪Cenâb-ı Hak (cc) biz Mü'minlere, Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyurur; وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَغْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ "Gevşemeyin, hüzenlenmeyin. Eğer (gerçekten) iman etmiş kimseler iseniz üstün olan sizlersiniz." (Âl-i İmrân Sûresi, 139. Âyet-i Kerîme ve Meâli)

▪Cenâb-ı Hak, Âlim-i Küllî Şey'dir.

Nitekim, وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ "Allah, göğüslerin özünü (kalplerde olanı) hakkıyla bilendir." (Teğâbun Sûresi, 4. Âyet-i Kerîme ve Meâli'nden)

▪Hz. Musa'nın (as) duası, biz muvahhidlere de daimî vird-i zebân olmalıdır;

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي
وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي يَفْقَهُوا قَوْلِي

“Rabbim! Benim göğsüme genişlik ver!”

“Ve işimi bana kolaylaştır!”

“Dilimden de düğümü çöz ki sözümü iyice anlasınlar!”

(Tâ-Hâ Sûresi, 25 - 28. Âyet-i Kerîmeler ve Meâllerinden)

▪Hadîs-i Şerîf'te Fahr-i Âlem (asm) bizlere şöyle buyuruyor; "Allah bir kula dua etmeyi kolaylaştırmışsa, mutlaka kabul etmeyi de müyesser kılmıştır." (Camîu's-Sağîr, 5:417, Hadis No: 7804)

Şu ifadeler, tam da bu hadîs-i şerîf ile mutabıktır;
اَنَّكَ دَادَى خَوَاهِ [*] denildiği gibi: "Eğer vermek istemeseydi, istemek vermezdi." (Mektubat, s. 302)

[*] (bkz. Ebû Nuaym, Hilyetü'l-Evliyâ, 3:263)

▪Kulun Rabbine (cc) en yakın olduğu ânı, Resûl-i Kibriya (asm) Efendimiz şöyle ifade buyurmuşlardır;

أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ

"Kulun Rabbine en yakın olduğu an, onun secde halidir."
(el-Beyhakî, es-Sünenü'l-Kübrâ, 2:110)

O hâlde Rabbimize (cc) yakın olduğumuz ânları arttırmaya bakmalıyız.

▪Hz. İmam-ı Ali (kv) şöyle demiştir:
"Rasûlullah (asm) bana: "Allah'ım! Beni hidâyete erdir ve her işini doğru yapan dürüst kullarından eyle!" de buyurdu."
(Müslîm, Zikir 78; Ebû Dâvûd, Hâtem, 4)

Bizler de bu dualar ile hemhâl olmalıyız. Fahr-i Kâinat (asm) Efendimiz, Hz. Ali'nin (kv) şahsında tüm ümmetine bu duayı tavsiye etmektedir.

▪Hz. İmam-ı Ali'nin (kv) dediği gibi;

و تَزْعُمُ أَنَّ جِزْمَ صَغِيرٍ * وَ فَيْكَ انْطَوَى الْعَالَمُ الْأَكْبَرُ

"Sen kendinin küçük bir varlık olduğunu zannedersin. Hâlbuki senin içinde büyük âlem dürülmüştür."

Yani insan; âlem-i aşğardır, küçük bir âlemdir. Kâinat da insan-ı ekberdir, büyük bir insandır.

▪Bir insan niçin yazmaya ihtiyaç duyar? Bu hususu, Sa'dî-i Şirazî ne de güzel ifade etmiş;

غرض نقشیست که ازما باز ماند * که هستیرا نمی یابم بقایی

"Yazmaktan maksat, bizden bir nakşın bâki kalmasıdır. Çünkü varlığımızda bekâ yoktur."

▪Yazarak çalışmanın ehemmiyetine dair Nur'un İlk Kapısı'nda şu dikkat çekici ifadeler yer alır;
"Yazılarak edinilen bilgi hâfızaya daha esaslı yerleşiyor."
(Nur'un İlk Kapısı, s. 196)

Nurlar'ı yazmak da, sadece belli bir zamana münhasır bir hizmet değildir. Hakikatlerin hâfızamıza daha esaslı yerleşmesine vesiledir. Ve Nurlar'ı yazma hizmeti kıyamete kadar da biiznillah devam edecektir.

▪İnsan ya kendisi gibi olanı sever ya da olmak istediği gibi olanı.

▪İslâmiyet, nev'-i şahsına münhasır bir şahsiyet inşa eder.
Taklid yerine tahkik, şekil yerine de ruhu oluşturur.

Daima İslâm için çırpınan bir ruha, tahkiki bir dâvâ adamı olmak için çaba sarf eden bir şuura sahip olmak dua ve niyazıyla.

Fikrî Mülâhazalar-11

▪Zemin yüzünde olan zulümlere karşı şu İlâhî kelâm hâtıra geliyor;

وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ ۚ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ
يَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ "Sakın, Allah'ı zalimlerin yaptıklarından habersiz sanma. Allah, onları ancak gözlerin dehşetten donup kalacağı bir güne erteliyor." (İbrahim Sûresi, 42. Âyet-i Kerîme ve Meâli)

▪"Biraz dinleneyim sonra başlarım" sözü şeytanın bir desisesidir. O biraz dinlenmek, sizin saatlerinizi boş geçirmenize sebep olabilir. O nedenle yapmamız gereken bu kudsî düstura kulak vermektir: فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ "O hâlde boş kaldığın zaman, hemen (başka bir işe giriş) yorul!" (İnşirâh Sûresi, 7. Âyet-i Kerîme ve Meâli)

▪Rabbimiz (cc) bize buyurur; وَمَا الْحَيَوةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْعُزُورِ "Dünya bir aldanış ve bir metâ'-ı gururdur; peşinden koşanları her an aldatır durur." [Âl-i İmrân, 185. Âyet-i Kerîme ve Manzum ve İzahlı Meâli]

▪Resûlullah (asm) Efendimiz'in yanına Muğîre b. Şu'be (ra) bir kadınla evlenmek istediğini ifade için geliyor. Resûlullah (asm) Efendimiz, ona şöyle buyurur; "Git ve onu gör. Çünkü görmek, birbirine ısınmanız için daha iyidir." (Müslîm, Nikah, 74, 75)

Evlilik görüşmesinde görmeyi bu sûretle bizlere tavsiye etmiştir, Âlemlere Rahmet Hz. Muhammed (asm).

▪"Bir Müslüman erkeğin gözü (mahremi veya nikahlısı olmayan) bir kadının güzelliklerine takılır da sonra (Allah'tan korkarak) gözünü ondan sakınırsa, Allah Teala ona ibadet ecri verir. Ve o kimse kalbinde ibadetin tadını bulur." (Ahmed b. Hanbel, V, 24)

Âhir zamanda bulunan bizlerin imtihanı büyük olduğu gibi, o imtihana bedel ecri de büyüktür. Azîm imtihan, azîm ecri iktiza eder.

•Resûlullah (asm), Hz. Ali'ye (kv) şu gayb aşına sözler ile hitap etmiştir; “Ya Ali! İsa (a.s.) hakkında olduğu gibi senin hakkında da iki taife helak olur: Bunlardan Yahudiler, İsa'ya olan kinlerinden ötürü, onun annesine iftira ettiler. Hristiyanlar ise, ona karşı aşırı sevgilerinden ötürü, onu kendi makamından öteye uçurdular.” (bkz. Kenzu'l-Ummal, h. No: 36399)

Nurlar'da da Bu Hususa İşareten Şu İfadeler Geçmektedir;

"Hem -nakl-i sahih-i kat'i ile- İmam-ı Ali'ye (R.A.) demiş: Sende Hazret-i İsa (A.S.) gibi iki kısım insan helâkete gider. Birisi, ifrat-ı muhabbet; diğeri, ifrat-ı adavetle.

Hazret-i İsa'ya Nasrani muhabbetinden hadd-i meşru'dan tecavüz ile hâşâ "**İbnullah**" dediler. Yahudi, adavetinden çok tecavüz ettiler, nübüvvetini ve kemalini inkâr ettiler. Senin hakkında da bir kısım, hadd-i meşru'dan tecavüz edecek, muhabbetinden helâkete gidecektir.

لَهُمْ نَبَزٌ يُقَالُ لَهُمُ الرَّافِضِيُّ demiş. Bir kısmı, senin adavetinden çok ileri gidecekler, onlar da Havariç'tir ve Emevîlerin müfrit bir kısım tarafdarlarıdır ki, onlara Nâsibe denilir." (Mektubat, s. 106)

•Bir insanı görür görmez, kalbimize gelen muhabbet kadar o insanla aynı his üzereyizdir. İlk görmede muhabbet anlaşılır ve kalp meyleder. Hususan gözler, bize çok şeyi ifade eder.

"**Göz**, kalbin âyinesidir. Kalbin muzmeratı gözde görünür." (İşârâtü'l-İcâz, s. 145)

Kalpte gizli kalan şeyler, o kişinin gözünde görünür. Lakin görebilene. Lakin görenedir, görene; köre nedir köre ne?

•Müslüman birilerinin ilahlarına sövmez, putlarına küfretmez. Ama Müslüman; Ebû Cehil rahatsız olmasın diye Hubel'e hürmet edip, onu medhetmez. Ebû Leheb'e şirin görünmek için Kelime-i Tevhid'i gizlemez. Duruşumuz; Mekke sokaklarında Lat'a, Menat'a, Hubel'e, Uzza'ya karşı esaslı ve tavizsiz yürüyüşü başlatan Resûl-i Ekrem (asm) Efendimiz'in duruşu olmalıdır.

▪“Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen. Merdüm-i dîde-i ekvân olan âdemsin sen.” (Şeyh Galib)

Yani; “Kendine dikkatlice bir bak; sen âlemin özüsün. Sen yaratılmışların gözbebeği olan insansın.”

▪**Bu fânî dünyada rahat ve selâmetli yaşamanın şartları;**

1-Allah'ın takdirine râzı ol. Hayatı olduğu gibi kabul et.

2-Dünyanın zorluğuna, sıkıntısına karşı sabırlı ol.

3-Hayatını daima iyileştirmeye gayret et.

▪İmanın ilk meyvesi, merhamettir. Kâfir olan kişiye de, gâfil olana da, günahkâra da merhamet ile yaklaşır; o çukurdan onları çıkarmaya gayret etmeliyiz. Kâfiri o küfür karanlığından kurtarmak merhamettir. Yoksa küfrüne taraftar olmak küfre rıza olur ki, bu da küfürdür.

Günahkârın, o gûnahtan vazgeçmesine vesile olmak ona merhamettir. Gâfil olanın da gafletini izale etmek ona karşı merhametimizdir.

▪İslâmiyet, Determinizmi reddeder. Cenâb-ı Hak dilerse, bir çocuk babasız da dünyaya gelir; Hz. İsa (as) gibi. Bir asa ile bir nehir de ikiye yarılr; Hz. Musa (as) ve Kızıl Deniz misali gibi.

Ateşe atılan bir insan da yanmaz; Hz. İbrahim (as) gibi. Demek ki aynı olaylar her zaman aynı sonucu vermez. Allah dilerse bir çocuk babasız da doğar, su da boğmaz, ateş de yakmaz.

Fikrî Mülâhazalar-12

▪Kur'ân-ı Kerîm bizlere şöyle der; **وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ**

"Sana yakîn (ölüm) gelinceye kadar Rabbine ibadet et."
(Hicr Sûresi, 99. Âyet-i Kerîme ve Meâlî)

Ölüm ânına kadar ubûdiyet ile mükellef ve muvazzafız. Âyet-i kerîme ile de sabit olduğu üzere bununla mükellefiz.

▪Ameli olmaksızın dine davet eden, oksuz yay çeken gibidir. Cenâb-ı Hak, Kitâb-ı Kerîm'inde bu hususta şöyle buyurur;

أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

"Siz Kitâbı okuyor olduğunuz hâlde, insanlara iyiliği emredip de kendinizi unutuyor musunuz? Hiç akıl erdirmez misiniz?"
(Bakara Sûresi, 44. Âyet-i Kerîme ve Meâlî)

Bu âyet-i kerîmeden de anladığımız üzere; bize düşen sadece insanlara iyiliği emretmek değil, aynı zamanda o marufu tatbik de etmektir. Mum gibi etrafı aydınlatıp da, kendisi yanan kimse gibi olmayalım. Hem kendimiz amel edelim, bu sûretle fiilen de hüsn-ü misal olalım. O zaman sözlerimiz tesir eder.

▪Cenâb-ı Hak şöyle emreder;

وَلَا تَبْغِ الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ

"Yeryüzünde bozgunculuğu arzulama. Şüphesiz ki Allah, bozguncuları sevmez. (Kasas Sûresi, 77. Âyet-i Kerîme ve Meâlî'nden)

Nurlar'da bu hususta şunlar geçmektedir; "Hakikî bir Müslüman, samimi bir mü'min hiçbir zaman anarşiye ve bozgunculuğa taraftar olmaz. Dinin şiddetle men'ettiği şey, fitne ve anarşidir. Çünkü anarşi hiçbir hak tanımaz." (Tarihçe-i Hayat, s. 653)

▪Kendi dâvâmızda müessir olduğumuz derecede, bizim aleyhimizde bulunanlar olur. Onun için bize laf eden, aleyhimizde bulunanlar ile meşgul olmaya lüzum yoktur. Çünkü; "Biz muhabbet fedaileriyiz, husumete vaktimiz yoktur." (Tarihçe-i Hayat, s. 59)

•Hassas olmamız gereken 6 madde;
 "Evet hem şan ü şeref-i millet-i İslâmiye, hem sevab-ı âhiret, hem hamiyet-i milliye, hem hamiyet-i İslâmiye, hem hubb-u vatan, hem hubb-u din ile mütehassis olmalıyız."
 (Tarihçe-i Hayat, s. 74)

•Ahmed Galib Ağabey'in Barla Lâhikası'nda geçen Arabî şu ifadesi çok vecizdir;

أَلَا لَا تَرْتَعِبْ عَنْ دَعْوَةِ النَّاسِ * فَبَشِّرْ قُلُوبَهُمْ وَ اللَّهُ هَادِي

Mânâsı; "Ey Üstâd çekinme, Kur'ân'a çağır, insanları Hakk'a et davet. Mükâfatı müjdele, kalbleri sevindir, Allah'tandır hidayet."

•Zübeyir Gündüzalp Ağabey'in Notları'nda geçen şu yer **cây-ı dikkattir;** "Bir nesilde mücadele ruhunu sindirmek, o nesli öldürmektir. O nesli diriltmek ise, o nesilde mücadele aşkını uyandırmakladır." (Bir Dava Adamının Notları 2, s. 7)

Maalesef bizde o mücadele ruhunu sindirerek, bizi manen öldürdüler. Müslümanların sesi de en az kâfirler, fâsıklar, ehl-i dalâlet kadar çıkmalıdır. Müslüman "vur kafasına al ekmeğini" şeklinde pasif ve sünepe değil; cesur, atılğan, hak ve hakikati haykıran cevval ruh sahibi olmalıdır. İslâmî gençler bir olacak ve o gün teferruat ile uğraşmayacağız biiznillah.

•Merhum Ziya Paşa ne de güzel söylemiş;
 "Erbab-ı kemâli çekemez nâkıs olanlar, Rencide olur dîde-i huffaş ziyadan."

Yani; "Nâkıs olanlar kemâl sahiplerini çekemez. Çünkü yarasanın gözü ışıktan rahatsız olur."

•Usûlü'd-Dîn ancak Kitabullah ve Sünnet-i Resûlullah'tan (asm) öğrenilir.

•İlim öğrenmek, sonu gelmeyecek olan bir fetih hareketidir. Bizler de bu fetih hareketinde yer alan akıncılarız.

•İnsanları **tenkid yerine** kendimizi tekmil edelim.

▪İslâmî kavramlarımıza sahip çıkmalı ve asliyetini insanlara anlatmalıyız. Bir kısım insanlar; tağut, selef, şirk, tevhid gibi kavramları istismar ediyor diye o tabirlerin mahiyetinden uzak kalmayalım. Kur'ânî olan bu tabirler bizim tabirlerimizdir. İstismar edenlerden uzak duralım, istismar edilen kavramların mahiyetinden değil!

▪Akla bazen soru gelebiliyor;

"Neden Risale-i Nur?"

Bir misal ile anlatmak gerekirse; Risale-i Nur, Kur'an-ı Azimüşşan'ın hakikatlerini bizzât Kur'ân-ı Kerîm'in lisanı ile bize öğretiyor.

Bir deniz düşünün. Elinizde bir tane tas var. O tas ile denizden alıp, içinde inci arıyorsunuz. Risale-i Nur ise bizi denizin içine daldırıp, bizzât yerinde inciyi gösteriyor.

Böyle bir ilim hazinesinden mahrum kalmak hatadır. O Nurlar'ın, tefsir-i Kur'ân-ı Hakîm ve şerh-i Ehadis-i Nebevî olduğunu bilmeli ve ders çıkararak okumalıyız, tedkik etmeliyiz.

Fikrî Mülâhazalar-13

▪Dillere pelesenk olan o âyet-i celîle; فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ "Bu gidiş nereye?" (Tekvir Sûresi, 26. Ayet-i Kerime ve Meali)

Peki biz kendimize bir soralım; "Bu gidiş nereye?" Hâl ve hareketlerimiz Cennet'e istihkak kesb edecek bir vaziyette mi yoksa Cehennem'e ehil olacak bir hâlde mi?

▪"Kitap yüklenmiş merkep" **misalinin verildiği âyetin meâlinin tamamı şu şekildedir;** "(Kendilerine) Tevrât yükletilip de sonra onu taşımayan (içindeki hükümlerle amel etmeyen) kimselerin misâli, sırtına kitap yüklenmiş merkebin (eşeğin) durumu gibidir! Allah'ın âyetlerini yalanlayan kavmin misâli, ne kötüdür! Hâlbuki Allah, o zâlimleri (küfürlerindeki ısrarları yüzünden) hidâyete erdirmez." (Cum'a Sûresi, 5. Ayet-i Kerime Meâli)

"Tevrât yükletilip de sonra onu taşımayan (içindeki hükümlerle amel etmeyen) kimselerin misâli, sırtına kitap yüklenmiş merkebin (eşeğin) durumu gibidir!" denildiği gibi aynı durum "Kur'ân-ı Kerîm" için de geçerli midir? Elbette geçerli olmak lâzımdır. Kur'ân-ı Kerîm'in lafzı ile hâfız olduğu gibi; ilmiyle âlim, ameliyle âmil, ahkâmıyla hâkim olmak iktiza eder ki "Kur'ân Muhâfızı ve Hamelesi" olabilelim.

▪Kur'ân-ı Kerîm, indiği asırdan kıyamete kadar tüm asırlara hitap eder. Meselâ; "Düşmanlarınıza karşı gücünüzün yettiğince kuvvet hazırlayınız." (Enfâl Suresi 60. Ayet-i Kerime Meali)

O zaman deve ise, şimdi tank olur. Filler yerine filolar olur. Atlar yerine insansız hava araçları olur. Ama esas birdir: "Düşmanlarınıza karşı gücünüzün yettiğince kuvvet hazırlayınız."

▪Şah-ı Velâyet Hz. İmam-ı Ali'nin (kv) müdhiş bir tespiti; اَلْمَرْءُ عَدُوٌّ لِّمَا جَهَلَ "Kişi bilmediği şeyin düşmanıdır." (Nehcül-Belâğa, s. 780)

Düşman olan kimselere bakınca, bilmediği için olduğunu rahatlıkla anlarız.

▪**Tesettür Meselesi;** İslâm dininde "furûat" değil esasattır. Ahzab ve Nur Sûrelerindeki âyât ile sabittir ki, teferruattan değil esasat meselelerdendir. Bir kimsenin İslâmî hassasiyeti noktasında durumunu öğrenmek için, tesettür hassasiyetine bakmak gerekir. Tesettür hassasiyeti, turnusol kağıdı hükmündedir.

▪**Bediüzzaman Hazretleri'nin, Âsâr-ı Bedîyye'de geçen şu Farisî ifadeleri ibretâmizdir;**

پَسْ كُنْمْ چُونِ زِيرِ كَانَرَا اِنْ بَسْ اَسْت * بَانَكَ دِهْ كَرْدَمْ اَكْرَ دَرَكْسْ اَسْت

Yani; "Akıllı olanlar için bu söylediklerim yeter. Köye seslendim, sesimi duyan varsa eğer."

▪Bediüzzaman Hazretleri, mektuplarının sonunda ekseriyetle; **هُوَ الْبَاقِي** Said Nursî»

demektedir. Bu sözün mânâ tabakâtından birisi şudur ki; "Cenâb-ı Hakk'ın ihsanı ve lütfü olan bu Kur'ân ve İman hakikatleri olan eserleri benim fânî, zevâle maruz ve ölümlü şahsıma bağlayıp kıymetten tenzil etmeyiniz. Cenâb-ı Erhamü'r-Râhimîn ve Zât-ı Bâkî-yi Ezelî hesabına olan bu hakikatler fânî şahsiyetler bağlanamaz. Bu Kur'ân Nurları, Bâkî bir Zât'ın dinine hizmet ettiği için Bâkî'nin cilvesine mazhardırlar. Siz onlara bakın ve onlardan istifadeye çalışın."

▪Üstâd Bediüzzaman Hazretleri'nin hanımlar için kullandığı "zaîfe" (Hanımlar Rehberi, s. 19) tabiri hadîslerde geçen bir ifadedir. Resûlullah (asm) Efendimiz şöyle buyurmuştur; "Ben şu iki zayıfın hakkını yemeyi haram kılıyorum: Yetim ve kadın." (Camîu's-Sağîr, 3:20)

▪Müslümanların aleyhinde konuşmamalıyız. Çünkü günahlarını biliriz ama tevbelerini bilemeyiz.

▪**İsrail**, Filistin'de zulmediyor diye İsrail mallarına boykot eden ve çağrıda bulunan Müslümanlardan; Doğu

Türkistan'da zulmeden Çin'e, Suriye'de zulmeden Rusya'ya, Afganistan'da zulmeden ABD'ye de boykot çağrısı hiç duydunuz mu? Dâvâmız mı nâkıs yoksa biz mi?

Mazlumlar ve zâlimler arasında ayırım yapmak da bir zulüm değil midir?

Mesele Kudüs ise var olanlar, Doğu Türkistan'a göz yumuyorlar. Suriye meselesinde komşu ülke diye alâkadar olanlar, Afganistan mevzu bahis olunca üç maymunu oynuyor. Kimse kusura bakmasın, Müslüman adına sahip olmak bizi kurtarmayacak. Derdimizle, dâvâmızla, sevdamızla Müslüman olarak olmalıyız.

▪**Kudüs dâvâsı** da bizimdir, Doğu Türkistan dâvâsı da. Bizim dâvâmız; bir bölge mazlumlarının değil tüm dünya mazlumlarının dâvâsıdır.

Dâvâmız İslâm ise; hedefimiz de müstakil olarak bölge ve kesim değil, bitemâmiha ve şâmil bir sûrette umûm mazlum kesimlerin azâd olmasıdır.

▪**"İlâhî,** bize ve neslimize nurunla hayat ver. Bizi ve neslimizi nurunla yaşat ve o nurunla öldür. Ve bizi ve neslimizi bize ihsanın olan bu nurunla haşret, lütfet, kerem kıl. Hatalarımızı ve seyyiatımızı mağfiret eyle. Ve bizi, başında Habib-i Zîşan'ın (asm) olan fırka-i naciye-yi kâmileyle ilhak et." (Elyazma 13. Şua Nüshalarından, Gayr-ı Münteşir Mektuplar 432/91)

Fikrî Mülâhazalar-14

▪Kur'ân-ı Kerîm bize şöyle der; فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ

"İşte gözü(nü bir defa daha göğ)e çevir, (bak, orada) hiçbir çatlak görecek misin?" (Mülk Sûresi, 4. Âyet-i Kerîme ve Meâli)

Kâinatın nizam ve intizamı ile Hâlık-ı Rahîm'e giden yolu bize gösteren bizzat Rabbimiz'dir.

▪Âyet-i celîlerin bir kısmında bizlere şöyle bir soru sorulur;

"Andolsun biz, Kur'ân'ı düşünüp öğüt almak için kolaylaştırdık. Var mı düşünüp öğüt alan?" (Kamer Sûresi, 17. Âyet-i Kerîme Meâli)

Cenâb-ı Hak, düşünüp öğüt almayı nasip eylesin.

▪Rabbimiz bize şöyle buyurur; فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرَ "Emrolunduğun gibi dosdoğru ol!" (Hud Sûresi, 112. Âyet-i Kerîme ve Meâli)

Âyet-i Kerîme ile münasebettar bir hadîs-i şerîf şu şekildedir; "Hattâ Resul-i Ekrem (Aleyhissalâtü Vesselâm) ferman etmiş ki: أَمَرْتُ كَمَا فَاسْتَقِمَ [*] yani Sûre-i Hud'daki شَيْئَيْنِ سُورَةُ هُودِ

âyeti beni ihtiyarlattırdı." (Sikke-i Tasdikî Gaybî, s. 162)

[*] "Hûd Sûresi beni ihtiyarlattı." (Tirmizî, 56. Sûrenin tefsiri; el-Hâkim, el-Müstedrek, 2:343)

Nurlar'da bu aktarıldıktan sonra şu denilmektedir; "Çünkü ehemmiyeti azîmdir. İstikamet-i tâmmeyi emrediyor." (Sikke-i Tasdikî Gaybî, s. 162)

▪Resûlullah (asm) şöyle buyurmuştur; "Ruhbanîyet bize yazılmadı." (Müsned, 6: 226)

Mevzu ile alâkadar bir yer Nurlar'da şu şekilde geçmektedir; "Ruhbanîyet İslâmîyette yoktur." mânâsı, ruhbanîler gibi tecerrüd merduddur, hakikatsızdır, haramdır demek değildir." (Hanımlar Rehberi, s. 27)

▪Hayırlı işlerde sebep olmaya bakalım. Hayra anahtar, şerre kilit olalım. Hayır yolları açalım ki, bizden sonra bile insanlara menfaatli olalım.

Nurlar'da "Zât-ı Ahmediye Aleyhissalâtü Vesselâm" ile ilgili şu yer mühimdir; **السَّبَبُ كَالْفَاعِلِ** [*]

sırrınca, bütün o ümmetinin işlediği hasenatın bir misli, sahife-i hasenatına ilâve edilen ve şu kâinattaki makasıd-ı âliye-i İlahiyenin medarı ve mevcudatın kıymetlerinin teâlisinin sebebi olan o Zât-ı Ahmediye Aleyhissalâtü Vesselâm...» (Lem'alar, s. 224)

[*] "Bir şeye sebep olan, (bizzat onu) yapan gibidir. **مَنْ دَلَّ عَلَى الْخَيْرِ فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ فَاعِلِهِ** hadîsinin mânâsına muvafık bir sözdür. (bk. Tirmizî, İlim 14; Müsned 5:357; Ebû Hanîfe, el-Müsned 1:151)

Mevzu ile alâkadar bir diğer hadîs-i şerîf ise şu şekildedir; **"Kim benden sonra terk edilmiş bir sünneti yaşatırsa, onunla amel eden insanların sevaplarından hiçbir şey eksiltmeksiniz, onların sevaplarından bir mislini alır. Kim de Allah ve Resûl'ünün kabul etmediği, hoşlanmadığı bir bid'a çıkarırsa, aynı şekilde onunla amel eden insanların günahlarından hiçbir şey eksiltmeden bir mislini yüklenmiş olur."** (İbn Mâce, Mukaddime, 15; Tirmizî, İlim, 16)

▪Hadîs-i şerîflerden sonra söylenilen, **أَوْ كَمَا قَالَ** ifadesi şu anlama gelir; "Her ne kadar ben gördüğüm kitaplarda veya kendilerinden dinlediğim zâtların dilinden Resûlullah (asm) Efendimiz'in bu sözü beyan buyurduğunu biliyorsam da, tam olarak harfi harfine bu lafızlarla buyurduğunu kesin bilmiyorum. Resûl-i Ekrem (asm) Efendimiz bu mânâyı, bu veya buna benzer bir ifade ile dile getirmiştir."

▪Nurlar'da geçen ve maalesef günümüzde insanlarda hususan da gençlerde olan cây-ı dikkat bir mevzu şudur ki; **"...seriü't-teessür ve hassas olan memâlik-i harredeki insanların hevesât-ı nefsanîyesini mütemadiyen tehyc edecek açık-saçıklık, elbette çok sût-i istimalâta ve israfâta ve neslin za'fiyetine ve sukût-u kuvvete sebeptir."** (Lem'alar, s. 198)

Burada geçen "sû-i istimalât"tan kasıt, vücûddaki cinsî enerjinin ve maddenin yersiz kullanılması ve israf edilmesidir.

Devamında geçen "**israfâta ve neslin za'fiyetine ve sukût-u kuvvete sebep**" olması ise şu şekilde anlaşılabilir; Erkeğin menisinde kadındaki yumurtayı dölleyecek spermeler vardır. Erkek, karşı cinsin açık saçıklığı yüzünden sû-i istimâller ile bu maddeyi israf ettiğinde, hem kendisi kuvvetten düşer hem de güçlü olan ve yumurtayı daha iyi dölleyebilecek spermeler yok olur, geriye cılız ve güçsüzleri kalır.

Bunlarla döllenen yumurtadan meydana gelen çocuk da gerek ruhî, gerekse bedenî bakımdan güçsüz ve zayıf olur. "**Sukût-u kuvvet**" olarak ifade edilen de, kuvvetten düşmeye işaret eder.

Aynı zamanda **Kastamonu Lâhikası'nda geçen şu yer de mevzumuza bakmaktadır**; "Evet, ehl-i İslâm'da, nazar-ı haram ziyadeleştikçe, hevesat-ı nefsanîye heyecana gelip, vücudunda sû-i istimalât ile israfa girer. Haftada birkaç defa gusle mecbur olur. Ondan, tıbben kuvve-i hâfızasına za'f gelir. Evet bu asırda açık-saçıklık yüzünden, hususan bu memalik-i harrede o sû-i nazardan sû-i istimalât, umumî bir unutkanlık hastalığını netice vermeğe başlıyor. Herkes cüz'î, küllî o şekvadadır." (Kastamonu Lâhikası, s. 133)

Demek ki vücudundaki sû-i istimalât ile israfa girmesi yanında, "haftada birkaç defa gusle mecbur ol"ması da mevzubahistir.

Fikrî mülâhazalar-15

▪Kur'ân-ı Kerîm bize, esasların yanında usûl de öğretir. Meselâ;

هُوَ رَبِّكَ إِنَّ أَحْسَنَ هِيَ بِآلَتِي وَجَادِلْهُمْ الْحَسَنَةَ وَالْمُوعِظَةَ بِالْحِكْمَةِ رَبِّكَ سَبِيلَ إِلَى أَدْعُ
بِالْمُهْتَدِينَ أَعْلَمُ وَهُوَ سَبِيلُهُ عَنْ صَلَّ بِمَنْ أَعْلَمُ

"Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel nasîhatle da'vet et ve onlarla en güzel bir şekilde mücâdele et! Şübhe yok ki yolundan sapanları en iyi bilen ancak Rabbindir; hidâyete erenleri de en iyi bilen O'dur."

(Nahl Sûresi, 125. Âyet-i Kerîme ve Meâli)

Tebliğ yapmak isteyenlere ne de güzel usûlü, bizzat Rabbimiz (cc) açıklıyor.

▪Namaz ile ilgili âyetlerden biri şu şekildedir;
مُؤْفُوثًا كِتَابًا الْمُؤْمِنِينَ عَلَى كَانَتْ الصَّلَاةُ إِنَّ

"Şüphesiz ki namaz, mü'minler üzerine belli vakitler için farz olarak yazılmıştır."

(Nisâ Sûresi,103. Âyet-i Kerime Meâli)

"Belli vakitler", hadîsler ile sabit olan "beş vakit"tir.

Bu âyet-i kerîme ve emsâli âyetleri tefsir eden "Dokuzuncu Söz" ve "Yirmi Birinci Söz'ün Birinci Makamı" muhakkak okunmalıdır ki; birincisinde **"namazın şu muayyen beş vakte hikmet-i tahsisini"** (Sözler, s. 40), ikincisinde de "Namaz iyidir. Fakat her gün her gün beşer defa kılmak çoktur. Bitmediğinden usanç veriyor." (Sözler, s. 269) şeklinde bir vesveseye tam ve mükemmil cevap bulabilelim.

Aynı zamanda **"Namazın ne kadar kıymettar ve mühim, hem ne kadar ucuz ve az bir masraf ile kazanıldığı, hem namazsız adam ne kadar divane ve zararlı olduğunu, iki kere iki dört eder derecesinde kat'î anlatan bir temsîlî hikâyecik"** (Bkz. Sözler, s. 20) için de "Dördüncü Söz" eserini okumak ve okutmak elzem.

Fazla vakit de almıyor, bu beş vakit namaz. **"Bir tek saat, beş vakit namaza abdestle kâfi gelir."** (Sözler, s. 21)

•Okuduğum ve çevreme anlattığım hakikatleri, yazı haline getirip neşretmeme teşvik olan, Üstâd'ım Bediüzzaman'ın şu sözleri olmuştur;

"Evet kısa bir ömürde, hadsiz günahlarıma keffaret olacak, muvakkat lisanımın tövbe ve nedametleri kâfi gelmiyor. Sabit ve bir derece daim olan kitabın lisanı daha ziyade o işe yarar."

(Lem'alar, s. 129)

•**"Allah'ın hükmüne rıza göstermeyen ve takdirine iman etmeyen kimse, kendisine Allah'tan başka bir ilah arasın."** (Camîu's-Sağîr, 6:214, Hadis No: 9027)

Bu hadîs-i şerîf ile aynı mânâyâ bakan bir ifade Nurlar'da şöyle geçer;

"Kaderi tenkid eden, başını örse vurur kırar. Rahmeti ittiham eden, rahmetten mahrum kalır."

(Lem'alar, s. 12)

•Cesaret ilim ile birlikte bir kıymet ifade eder.

•Korkak âlimin elinde ilim, şerre âlet olur.

•İnsanda en köklü temayül, enaniyettir.

•Adilcevazlı Bekir Ağa'nın mektubunda geçen şu ifadeler cây-ı dikkattir; **"Bu eserler başlı başına ayrı ayrı birer fâtihdir. İnşâallah her cihetle, feth ederek fâtih olacaktır."** (Barla Lâhikası, s. 55)

•Kâin, olan demektir. ât ise çoğul ekidir. Kâinât da olanlar demektir. Allah dışında var olan her şey kastedilir. Anlam olarak da halk edilenler/yaratılmış olanlar mânâsına gelir.

•Hz. Ömer-i Faruk (ra) şöyle demiştir;

"Bana yanlışlarımı gösterenden Cenâb-ı Hak razı olsun." (Böyle Seslendiler Allah Resûlü ve Hulefâ-i Râşidîn'den Hitabeler, s. 100)

Asrımızda da Farukî duruş sergileyen Üstâd Bediüzzaman aynı mânâyâ işaretten şunu söylemiştir; **"Bizler, kusurumuzu görene ve bize bildirene -fakat hakikat olmak şartıyla- minnetdar oluyoruz, Allah razı olsun deriz."** (Emirdağ Lâhikası 1, s. 49)

•Hz. Ömer (ra) bizlere güzel bir mizan verir, şu sözleriyle; **"Başkalarını ıslah etmemiz için öncelikle kendimizi ıslah etmemiz gerekir."**

(Böyle Seslendiler Allah Resûlü ve Hulefâ-i Râşidîn'den Hitabeler, s. 100)

Üstâd Bediüzzaman da eserlerinde evvela kendi nefsinı muhatap alır. Ve şöyle der; **"Nefsini ıslah etmeyen, başkasını ıslah edemez."** (Sözler, s. 269)

•Hz. Ömer (ra) bir gün, **"Ben dua edeceğim, sizler de âmîn deyin"** dedi ve şu duayı etti: **"Allah'ım! Dünyalığımı ne azgınlışacağım şekilde çoğalt ne de şikâyeteye düşeceğim kadar azalt. Zira az olup da yeterli gelen dünya malı, çok olup da oyalayandan daha hayırlıdır."** (Ali Ahmed el-Hatîb, Ömer b. el-Hattâb, s. 218)

Çok hikmetli bir dua. Cenâb-ı Hak bize ne azgınlışacak kadar dünyalık versin ne de şikâyeteye düşüp isyana gidecek kadar noksanlık versin. Kâfi derecede mal, gaflet üzere çok maldan daha hayırlıdır.

Üstâd Bediüzzaman Hazretleri'nin Talebelerinden Bayram Yüksel Ağabey, Üstâd Bediüzzaman'dan naklen şunları aktarıyor;

"Hakikaten de Üstâd diyordu: **- "Dünyanın ömrü uzun değil ki... Kardeşim dünya çok acîb olmuş. Parmağını soktuğun zaman elini götürüyor. Elini soktuğun zaman kolunu götürür. Kolunu soktuğun zaman vücudu götürüyor. Ölmeyecek kadar rızkınız varsa iktifa**

edin."

https://youtu.be/d_97IThUccQ

Lakin bu demek değildir ki, Müslümanlar zengin olmasın ve maddeten terakki etmesin. Okuduğumuz her sözü, her hakikati makam itibariyle de değerlendirmek zarûrdir.

Bir hadîs-i şerîflerinde Fahr-i Kâinat (asm) Efendimiz şöyle buyurmuşlardır;

"Âhir zamanda insanlara para pul gerekecek. Tâ ki onunla din ve dünyalarını ayakta tutabilsinler."

(Camî's-Sağîr, 1:425)

Hem dinimizi hem de dünyamızı refah içinde geçirmeye gayret etmeliyiz. Müslümanlar ilmen, fikren, kalemen, kelâmen, teknolojik ve askerî olarak da kendilerini tekmil etmeli ve maddeten terakkiyi ihmal etmemelidirler.

Bu hadîs-i şerîf ile mutabık olarak Bediüzzaman şöyle der;

"İlâ-yı Kelimetullahın bu zamanda bir büyük sebebi, maddeten terakki etmektir."

(Divan-ı Harb-i Örfî, s. 21)

Demek ki manevî terakki yanında maddeten terakki de elzemdir.

Fikrî Mülâhazalar-16

•Cenâb-ı Hak, Kitâb-ı Kerîm'inde şöyle teminat verir;

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ

"Muhakkak ki o Zikr'i (Kur'ân'ı) biz indirdik ve muhakkak onu koruyacak olan da elbette biziz!" (Hicr Sûresi, 9. Âyet-i Kerîme Meâli)

Kur'ân-ı Kerîm'deki âyetlerde geçen "zikir", her zaman bizim anladığımız mânâdaki zikir değildir. Yerine göre mânâsı değişen bu "zikir" kelimesinin, bu âyetteki murâdı ise "Kur'ân-ı Kerîm"dir.

Bir başka âyet-i kerîmede de meâlen şöyle buyrulur; **"Eğer bilmiyorsanız o hâlde ehl-i zikre (iyi bilenlere) sorun!"** (Nahl Sûresi, 43. Ayet-i Kerime Meali)

Bu âyet-i kerîmede de ehl-i zikir için tefsirlerimiz, "iyi bilenler" mânâsını vermişlerdir.

Bunun gibi çok misal verilebilir ki, Kur'an-ı Mu'cizül-Beyân'da geçen bir kelimenin yerine, siyak ve sibakına göre farklı anlam kazandığı görülmektedir.

•Nas Sûresi;

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿٢﴾ إِلَهِ النَّاسِ ﴿٣﴾

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿٤﴾ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ﴿٥﴾

مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٦﴾

Şeytanın vesveselerinden bahseden Nas Sûresi'nde sıkça tekrar edilen "s" sesi, âdeta şeytanın fiskoslarını ses olarak da yansıtmaktadır.

•Resûlullah (asm) şöyle buyurmuştur:

“Dâvûd Peygamber şöyle dua ederdi: Allah'ım, senden seni sevmeyi, seni seven kişiyi sevmeyi, senin sevgine ulaştıran ameli isterim. Allah'ım, senin sevgini bana kendimden,

ailenden ve soğuk sudan daha sevimli eyle.”
(Tirmizî, Deavât, 72)

▪ **“Üç özellik vardır; bunlar kimde bulunursa o, imanın tadını tadar:**

1-Allah ve Resûlünü, (bu ikisinden başka) herkesten fazla sevmek.

2-Sevdiğini Allah için sevmek.

3-Allah kendisini küfür bataklığından kurtardıktan sonra tekrar küfre dönmeyi, ateşe atılmak gibi çirkin ve tehlikeli görmek.” (Buhârî, İmân, 9; Müslîm, İmân, 67)

▪ “Ne mutlu o kimseye ki, kendi kusurları ile meşgul olmak onu başkalarının (kardeşlerinin) ayıbını görmekten alıkoyar.” (el-Câmiu's-sağır, II, 46, Kahire-1321 H.)

▪ Hubb-u din ve ilâ-yı kelimetullah herkese farz-ı ayn olduğundan, herkes kendini mükellef bildiğinden,

نَحْنُ رِجَالٌ وَهُمْ رِجَالٌ [*] nara-yı merdanesiyle teşmir-i sak ederek, zincir-i âtaleti kırmak ve perde-i sefaleti yırtmakla meydan-ı terakkiye atılacaktır. (Âsâr-ı Bedîiyye, s. 530)

[*] "Onlar erkekse, biz de erkeğiz." (İmam-ı Âzam'a atfedilen bir söz)

İmam-ı Âzam Ebû Hanîfe Hazretleri'ne atfedilen;

نَحْنُ رِجَالٌ وَهُمْ رِجَالٌ "Onlar erkekse, biz de erkeğiz." sözü gayet mühimdir.

Bu sözü İmam-ı A'zam Ebû Hanîfe Hazretleri, kendisinden önceki âlimler için söylemiştir. Son derece yerinde bir sözdür. İnsana kişilik kazandırır, böyleleri kendilerine güvendiklerinden başarılı olurlar, güzel hizmetlere muvaffak olur. Nitekim bu sözün sahibi İmam-ı A'zam Ebû Hanîfe Hazretleri, büyük bir mezhep olan Haneî mezhebinin imamı olmuştur.

▪ "Dünya için din feda olmaz, berâhin-i akliye üzerine müesses olan din-i İslâm, başka dine kıyas olunmaz." (Âsâr-ı Bedîiyye, Makale - 6, s. 485)

Din, bütün dünyadan ve dünyadaki her şeyden daha ulvîdir. Bu ulvî hakikate, hiçbir şey feda edilmez. Bu din ki, aklî bürhanlar ile tesis edilmiştir.

Ve bu İslâm dini; ne mensuh olan Hıristiyanlık ve Yahudilik ile, ne de bâtıl olan diğer dinler ile asla kıyas olunamaz. **Çünkü bütün beşeriyetin, bütün sorunlarına çözüm üretecek tek din, 'İslâm Dini'dir.**

Fikrî Mülâhazalar-17

▪"Kinlerinden dolayı parmaklarının uçlarını ısırırlar. De ki: "Kininizle geberin!" (Âl-i İmran Sûresi, 119. Âyet-i Kerîme Meâli)

▪"Allah mahremlerini, nâmahremlerden kıskanan kullarını sever." (Câmiü's-Sağır 2/1078)

Yine aynı mânâyâ kuvvet veren bir başka hadîs-i şerîf ise şu şekildedir; **"Mahremini kıskanmak imandandır."** (Câmiü's-Sağır 3/2804)

▪Bediüzzaman Hazretleri'nin şu ifadeleri üzerine birçok makale yazılabilir; **"Milliyetimiz ise, yalnız İslâmiyettir. Zîra anasır-ı İslâmiyenin revabıt ve milliyetleri, İslâmiyetten başka Hazret-i Nuh (as) evlâdlığıdır."** (Âsâr-ı Bedîyye, s. 534)

Üstâd Bediüzzaman Hazretleri, burada Nuh Tufanı'ndan sonra insanlığın tekrar Hazret-i Nuh'un (as) çocuklarından çoğaldığına işaret çekilmektedir.

Mevzu ile alâkadar başka bir ifade de şu şekildedir; "...tufan gibi bir hâdise-i umumiye'yi bütün netaiciyle, hakaikiyle birkaç cümlede îcazlı, i'cazlı, cemalli, icmalli bir tarzda beyan eder. (Sözler, s. 376)

Üstâd Bediüzzaman Hazretleri "tufan gibi bir hâdise-i umumiye" diyerek, Nuh Tufanı'nın umumî bir hâdise olduğunu beyan etmektedir.

Ömer Nasuhi Bilmen de aynı minvalde şunları söyler; "Hz. Nuh'a ikinci Adem denir. Çünkü yeryüzündeki insanlar tufandan sonra bütün onun neslinden türeyip yeryüzüne dağılmış, aralarında başka başka diller meydana gelmiştir." (Büyük İslam İlmihali, s. 547)

Âlimlerin çoğunun görüşü de umumî bir tufan olduğu yönündedir;

"Tufan hadisesine gelince bu, ekseri âlimlere göre umumidir, bütün yeryüzüne şamildir, en yüksek dağların tepelerinde görülen deniz hayvanlarının fosilleri de bunu teyit ediyor. Bazı alimlere göre de hususidir, yalnız Hz. Nuh'un

bulunduğu Babil bölgesi ve civarına âittir. Hakikatini Allah Teâlâ bilir." (Büyük İslam İlmihali, s. 547)

▪Râgıp Paşa merhumun dediğı gibi;
"Gâh safa buldu gönül âyinesi, gâh keder.
Böyledir hâl-i cihân, böyle gelmiş, böyle gider."

▪Mühim olan çocuklarımıza, 4 helalin 5 haramdan büyük olduğunu anlatabilmektir.

▪Foster Wood'un şu sözü gayet kıymettardır;
"Başarılı bir evlilik yapmak; aranılan kişiyi bulmaktan değil, aranılan kişi olmaktan geçer."

Bizler arayan değil aranılan, talep eden değil talep edilen olmalıyız.

Fikrî Mülâhazalar-18

▪"Şefaati Haktır!" Şefaati inkâr eden, -HafazanAllah- şefaatten mahrum kalır. Cenâb-ı Hak Kur'ân-ı Kerîm'inde şöyle buyurur; **مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ** "O'nun [Allah'ın] izni olmadıkça katında hiçbir kimse şefaati edemez." (Bakara Sûresi, 255. Âyet-i Kerîme ve Meâli'nden) Bu Âyet-i Kerîme'den de anlaşılacağı üzere Allah'ın izin vermesi ile şefaati olacaktır. Ve bu haktır!

▪Tevessül; ehl-i sünnet itikadına göre câizdir lakin vacip değildir. Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) , Ashâb-ı Kirâm ve salih kimseler vesile kılınabilir. Buna halk arasında **"yüzü suyu hürmetine isteme"** de denilir. Tevessüle deliller çoktur. Bir delili şudur;

Yusuf Sûresi'nin 97. âyet-i kerîmesinde, Ya'kub (as)'ın evlatları şöyle der: **يَا أَبَانَا** "Ey babacığımız!"

اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا "bizim günahlarımız için af dile"

إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ "şüphesiz biz günah işlemiştik..."

ع. ٣٤

▪Bir hadîs-i şerîflerinde Fahr-i Kâinat Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimiz şöyle buyurmuşlardır; "Allâh'ın buğzettiği üç kişi ise:

-Zina eden ihtiyar,

-kibirli fakir ve

-zâlim zengindir." (Tirmizî, Cennet, 25/2568; Nesâî, Zekât, 75)

▪Bizlere mühim bir düstûr olması gereken hadîs-i şerîflerden birisi şudur; **"Allah rızasından başka maksatla ilim öğrenen cehennemdeki yerine hazırlansın."** (Tirmizî, İlim, 6)

Cenâb-ı Hak bu hâle giriftar olmaktan cümlemizi muhafaza eylesin.

▪"Çocuklarınızı çok öpün, zira her öpücük için size cennette bir derece verilir, melekler öpücüklerinizi sayarlar ve sizin için yazarlar." (Müşnedü İmam-ı Zeyd İbn Ali, s. 505)

▪Sadece "Ben Müslümanım!" deyin; mezhep ve meşrebinizi söyleyerek ihtilâf çıkarmayın" diyenlerin dâvâları ispatsızdır ve sözlerinde haksızdırlar. Neden? Çünkü bir kişi "Ben Hanefiyim, Maturidiyim" demekle İslâm dışında bir şeyi değil, İslâm'ın içindeki bir hâli beyan etmektedir. O yüzden unutmayalım ki; Ümmeti mezhep değil, mezhepsizlik böler!

▪**Sahîh nakil ile sarîh akıl arasında çelişki olamaz.**

▪Ne yüzde yüz Allah'ın rahmetinden emin olmalıyız. Ne de de yüzde yüz Allah'ın gazabından emin olmalıyız. Her ikisi de yanlıştır. Doğru olan ise "beyne'l-havf ve recâ" yani "korku ile ümid arasında" bulunmaktadır.

▪İnsanların imtihanları, mütefavittir [birbirinden farklı ve çeşit çeşittir]. Kimisi malıyla imtihan olur, Karun gibi. Kimisi makamıyla imtihan olur, Firavun gibi. Kimisi ilmiyle imtihan olur, Bel'am gibi. Lakin kim olursak olalım, nasıl bir nimet içinde bulunur isek bulunalım değişmeyen tek şey; imtihan olacağımız hakikatidir.

▪Bazı İslâm düşmanları mevtâ olunca aklıma hep şu beyit gelir;

**"Ne kendi eyledi rahat, ne âlem buldu huzur,
Yıkılıp gitti cihandan, dayansın ehl-i kubur."**

▪"Güzel yaşanmış bir hayat, en güzel romandan daha güzeldir."

▪Abdullah bin Mes'ud (ra) Hazretleri'nin duasına bizler de "Elfü Elfü Âmin" diyoruz; **"Allah'ım! İmanımızı, yakînimizi ve fikhimizi arttır!"** (Heysemî, Mecmau'z-Zevâid, 10/185)

Fikrî Mülâhazalar-19

▪Resûl-i Ekrem (asm), tefekkür ile ilgili ölçüyü de şu şekilde vermiştir; تَفَكَّرُوا فِي الْآءِ اللَّهِ وَلَا تَفَكَّرُوا فِي ذَاتِهِ فَإِنَّكُمْ لَنْ تَقْدِرُوا

“Allah’ın nimetlerini tefekkür edin; Onun zâtını tefekkür etmeyin. Çünkü buna güç yettiremezsiniz.”
(El-Münâvî, Feyzü’l-Kadîr, 3:262-263)

İmam-ı Ali’nin (kv) de tefekkür ile ilgili bize verdiği ölçü ve insanın idraki ile ilgili yaptığı mukayese ne de ahsendir;

حَقِيقَةُ الْمَرْءِ لَيْسَ الْمَرْءُ يُدْرِكُهَا فَكَيْفَ كَيْفِيَّةُ الْجَبَّارِ ذِي الْقَدَمِ *
هُوَ الَّذِي أَبَدَعَ الْأَشْيَاءَ وَ أَنْشَأَهَا فَكَيْفَ يُدْرِكُهُ مُسْتَحْدَثُ النَّسَمِ

“İnsan, kendi hakikatini dahi idrak etmekten âciz iken, herşeyden önce var olan ve herşeyi ceberutiyet-i mutlaka ile hükmü altında tutan Zâtı nasıl idrak edebilir? O Cebbâr-ı Zîkidem ki, her şeyi ilk olarak yoktan yaratmış ve inşa etmiştir; sonradan var olup can bulanlar Onu nasıl idrak etsin?” (bk. Dîvân-u İmamı Ali, Beyrut)

▪Resûl-i Kibriya (asm) Efendimiz şöyle buyuruyor;

كُلُّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ

"Her bid'at dalâlettir ve her dalâlet Cehennem ateşindedir."
(Müslîm, Cum'a: 43; Ebû Dâvud, Sünnet: 5)

Bu şekilde meâl verilen bu hadîs-i şerîfi, Üstâd Bediüzzaman de şu şekilde şerhli bir şekilde şöyle ifade etmiştir;

"Kavaid-i Şeriat-ı Garra ve desatir-i Sünnet-i Seniye, tamam ve kemalini bulduktan sonra, yeni icadlarla o düsturları beğenmemek veyahut hâşâ ve kellâ, nâkıs görmek hissini veren bid'aları icad etmek, dalalettir, ateştir."
(Lem'alar, s. 53)

▪Çok âlim, ulemâmız olduğu gibi; çok câhil, cühelâmız da var.

▪ "Küfre karşı ben neyim ki, ne yapabilirim ki?" dememeliyiz asla. Cenâb-ı Hak bir sinekle Nemrud'u, bir karınca ile Firavun'u mağlûb etmemiş miydi? Eğer nokta-i istinadımız Rabbimize olursa, ihlâs üzere bulunursak; Allahu Teâlâ da dini için bizi istihdam eder. Bizim elimiz ile küfrü tarûmar eder. Mühim olan; acziyetimizi anlayıp, yalnız Hak namına Hakikat hesabına hareket edip rıza-yı İlâhîye muvafık hareket etmemizdir.

▪ **Akıl ve nakil ile ilgili bulundukları asırların Müceddidleri olan İmam-ı Gazalî ve Üstâd Bediüzzaman'ın câ-yı dikkat ifadeleri şu şekildedir;**

"Akla yalancı diyen, hiç şüphesiz nakle ve şeriata da yalancı demiş olur. Çünkü şeriatın doğruluğu akılla bilinir. Aklın şahitliği olmasaydı; doğru söyleyen ile yalan söyleyeni, yalancı peygamber ile hakikî peygamberi birbirinden ayırmak mümkün olmazdı. Akıl ile nakle lââyık oldukları ehemmiyeti verenler en doğru yolu tutan, hak ve hakikat üzere olan kimselerdir." (İmam-ı Gazalî, Kanunu't-Te'vil, s. 86-90)

İmam-ı Gazalî'nin yüzlerce yıl önce dediğiniz asrımızda şu mücmel bir şekilde Üstâd Bediüzzaman şöyle ifade etmiştir; **"Takarrur etmiş usûldendir: Akıl ve nakil taâruz ettikleri vakitte, akıl asıl itibar ve nakil tevil olunur. Fakat o akıl, akıl olsa gerektir."** (Muhâkemat, s. 12)

▪ Sünnet-i Seniyyenin gayet ehemmiyetli olduğunu hayatı ile de gösteren Üstâd Bediüzzaman'ın şu ifadeleri câ-yı dikkattir; **"Sünnete ittiba etmeyen, tenbellik eder ise, hasâret-i azîme; ehemmiyetsiz görür ise, cinâyet-i azîme; tekzibini işmam eden tenkid ise, dalâlet-i azîmedir."** (Lem'alar, s. 59)

Başındaki sarığına işlen birine,

"Bu sarık bu başla beraber çıkar" (Emirdağ Lâhikası 2, s. 19) diyen Üstâd Bediüzzaman, dediklerini bizzat yaşayarak bize hüsn-ü misal olmuştur.

▪Asrımızı bu denli küllî bir şekilde ve vecîz ifade eden çok nadir söze denk geldim; "**Kavl ve amel ortasında uzun bir mesafe açıldı...**" (Muhâkemat, s. 96)

Şu anki hâlimiz de maalesef böyle değil mi? **Kavlimiz yani sözümüz var, herkes konuşuyor. Ama amele gelince, o konuştuklarımıza ne kadar uyabiliyoruz.** İşte asrımızda söylenen sözler ile yapılan amel arasında uzun bir mesafe açılmış. Söylediklerimizi, yaptıklarımız tekzip eder olmuş. Akvâlimiz kavî, lakin ef'âlimiz gayet zayıf. Konuşunca mangalda kül bırakmıyoruz ama iş fiiliyâta gelince esamemiz bile okunmuyor.

▪Üstâd Bediüzzaman'dan mükemmel bir tespit; "**Hem şefkat hâlistir, mukabele istemiyor; safi ve ivazsızdır. Hattâ en âdi mertebede olan hayvanâtın yavrularına karşı fedakârane ivazsız şefkatleri buna delildir. Halbuki aşk ücret ister ve mukabele talep eder. Aşkın ağlamaları, bir nevi taleptir, bir ücret istemektir.**" (Mektubat, s. 31)

'Şefkat ile aşk arasındaki farkı bu derece vecîz ifade etmek, ancak Asrımızın Müceddidi olan Bediüzzaman'a nasip olmuş' demekten kendimi alıkoyamıyorum.

Fikrî Mülâhazalar-20

•Cenâb-ı Hak, bir âyet-i kerîmede şöyle buyurur; **"Sonunda yaptıklarının cezâsı onlara isâbet etti ve kendisiyle alay eder oldukları şey onları kuşatıverdi."** (Nahl Sûresi, 34. Âyet-i Kerîme Meâli)

Aynı minvalde bir başka âyet-i kerîmede de meâlen şöyle buyurulur;

"Hem size isâbet eden herhangi bir musîbet, işte kendi ellerinizin işlediği (o günahlar) yüzündendir; bununla berâber (Allah) birçoğunu affeder." (Şûrâ Sûresi, 30. Âyet-i Kerîme Meâli)

Bu iki âyet-i kerîmenin mânâsı şu beyitte cem' olmuştur;

*"Hâşâ zulmetmez kuluna Hûdası,
Herkesin çektiği kendi cezası."*

•Kur'ân-ı Kerim lügatında beyan olunduğu üzere sebat kelimesi, tezellül ve ızdırabın zıddı olan rasih, istikrarlı ve sabit olmak mânâsına gelir. (Bak. İslâm Prensipleri Ansiklopedisi, 3940/11.p.) (Esasat-ı Nuriye, s. 66)

•Elmalılı M. Hamdi Yazır merhumun çok nâfi bir sözüne denk geldim; **"Hakk ve hayra muhabbetin derecesi, şerr ve bâtıla buğz ve adâvetin derecesiyle mütenâsibdir."** (Elmalılı M. Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'ân Dili, c. 2, s. 1023)

Yani; Hak ve hayra sevginin derecesi ile şer ve bâtıla nefret ve düşmanlığın derecesi doğru orantılıdır.

Biz şer ve bâtıldan ne derece nefret edip, onlara düşmanlık beslersek; o derecede hak ve hayra sevgimiz artar. Hak ve hayra muhabbeti olmayanın, şer ve bâtıla da nefreti olmaz.

•İfrat-ı muhabbet, iftirak getirir.

Yani; aşırı muhabbet, perişan olmaya ve ayrılığa sebep olur.

•Bir Fransız'a "İslâm Dünyası nasıl kurtulur?" diye sorulunca şunu demiştir;"Ferme Le Coran, Ouvrir Les Femnes!" Yani; **"Kur'ân'ı Kapa, Kadınları Aç!"** (Abdullah Cevdet, Umûm Müslümanlar Kongresi, İctihad, s. 4)

Bunu da maalesef madde planında uygulamaya alıp, fiilen dikte ettiler.

Fikrî Mülâhazalar-21

▪**Resûlullah Sallallahu Aleyhi Vesellem Efendimiz şöyle buyuruyor;** "Zaman yaklaşıncı, mü'minin rüyası, neredeyse yalan söylemeyecek. Esasen mü'minin rüyası, peygamberliğin kırk altı cüzünden bir cüzdür."

Buharî'nin rivayetinde şu ziyade var: "Peygamberlikten cüz olan şey yalan olamaz." (Buhârî, Ta'bir, 26; Müslim, Rüya 8, 2263; Tirmizî, Rüya, 1, 2271; Ebû Dâvud, Edeb, 96, 5019)

▪**Hulusî Yahyağıl Ağabey, bir rüya görüyor ve bu rüyayı da Üstâd'ı Bediüzzaman Hazretleri'ne mektup ile yazar. Aldığı cevap ise mûcib-i dikkattir;** "Şimdilik o güzel, mübarek, müjdeli rüya mürur-u zamana uğramış, manasını göstermiş olan o rü'yaya karşı böyle desem hakkım yok mu:

[*] نَهْ شَبِّم نَهْ شَبِّ پَرَسْتَم مَن * غَلَام شَمْسَم اَز شَمْس مِ گَوِيَم خَبَرْ

(Mektubat, s. 346)

[*] "Ben ne geceyim, ne de geceye kulluk ederim. Ben bir hakikat güneşinin hâdimiyim ki, size ondan haber getiriyorum." (İmam-ı Rabbânî, Mektûbât-ı Rabbânî, 1:124, 130. Mektup)

Peki rüyaya cevap olarak, İmam-ı Rabbânî Hazretleri'nin bu sözünün vech-i tevfiği nedir?

İmam-ı Rabbânî'nin sözü modomod tercüme ile yukarıdaki gibi, ama mânâ tabakâtından biri de şu şekilde olmak gerektir; "Ben ne geceyim, ne de geceye kulluk ederim. Ben bir hakikat güneşinin hâdimiyim ki, size ondan haber getiriyorum. Bizim muhatap olacağımız ancak hakikat güneşidir. Kur'ân ve Sünnet güneşi ortada iken, şahsî ve hususî rüyalarla amel edilmez."

Demek ki, "gece" tabiri "nevm"e/"uyku"ya işaret etmektedir.

Aynı zamanda bir başka talebesinin mektubuna verdiği cevabın son cümlesi şu şekildedir; **"Ben rüya ile amel etmem."** (Nakleden: Bayram Yüksel Ağabey, Son Şahitler - 3)

Rüya; o rüyayı gören kişiyi bağlar, umumu bağlamaz ve mes'uliyet altında bırakmaz.

Bu yerin devamında da Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'den şu nakli yapmıştır;

خُذْاسْتْ بُوسْتَانِ مَهْرُويَانِ عَكْسِ * أُولِيَّاسْتْ دَامِ كِه خَيَّالَاتِي أَنْ

Yani; **"Evliyaya tuzak olan hayaller, İlâhî bahçelerin ay yüzlü güzellerinin akisleridir."**

Rüya, keşif ve kerametler, hepsi bu İlâhî hediyelerin kısırlı ve surî bir in'ikâsıdır, yani bunlar kabuk ve dış görünüş olan bir yansımasıdır. Velayet yolunda ilerleyenler bu sûretlere yani "güzel, mübarek, müjdeli rü'ya"lara değil, onun aslı olan İlâhî feyizlere bakmaları elzemdir. Sûret sîrete hizmet etmelidir, yoksa meftuniyet ile engel olmamalıdır.

Burada işaret olunan husus, nakışlardaki Nakkaş'a işaret eden remiz ve imaları okumak yerine, nakışlarda takılıp kalmaktır ki, seyr ü sülûkta bu hâl, velilerin tuzakları hükmündedir. Birçok tasavvuf erbabı rüya, keşif ve keramet yüzünden manevî eleklere geçememişler, bu tuzaklara düşmüşlerdir.

Burada "Nakiştaki Nakkaş'a işaret eden imalara takılmak" velilerin kendi hususiyetine uygun bir takılmaktır, yoksa tabiatçıların takılması kabilinden değildir.

Rüya mevzusu ile alâkadar önce İmam-ı Rabbânî Hazretleri'nin sonra da Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî Hazretleri'nin sözünü naklediyor, Üstâd Bediüzzaman. Bu iki söz de bu gibi mânâlar ile rüya mevzusuna işaret etmektedir.